

Baráti kézfogás

Két líhegő mozdony, mögötte tizenkét rozsdabarna Pullman-kocsi: a „Filléres gyors”, a várva-várt vendégsereggel megérkezett. Az aradi pályaudvar terrakotta kőkockáin szorongó embertömeg lelkéből közvetlen, magafelejtkező, gyermeki egyszerűséggel harsant fel az éljen üdvözlő-kiáltása és az emberek a szokott zászlócskák helyett, sziveiket lobogtatták meg a Perron köszénfüstös levegőjében az érkezők elé.

Isten hozta mindnyájukat! A banális üdvözlőszavak külön értelmet, átrissült jelentőséget nyernek, ha nem a diplomácia hangszűrőjén, nem a szerződések milligrammos finomságu frazeológiai mérlegén át érkeznek hozzánk, hanem közvetlenül azon az uton, amely a legrövidebb egyenesben, szívtől a szívig vezet. Isten hozta mihozzánk mindnyájukat! — mondotta szívélyesen Aradváros első polgára, polgármestere és ebben a pillanatban a mögötte, körülötte szorongó ezreknek lelke szólalt meg ajkairól a fehér kendőket lobogtató érkezők üdvözlőjére. A hivatalos fogadóbizottság körének közepén két mosolygó ember egymás szemébe tekintett: két előrenyújtott férfi tenyeré egymásba-fogott: és ebben a barátságos, közvetlen kézfogásban benne volt mindannak a nemesnek, a jónak és mindannak a harmóniának a szimbóluma, melyet csakis a felhőtlen egyszerűség, a kendőzetlen természetesség egyesít magában ilyen tökéletesen. Aradváros hatóságai nemcsak hivatali, de ennél magasabb emberi méltóságuk magaslatán kiemelkedve fogadták a „Filléres gyors” vendégseregét, a nemes értelemben vett demokrácia földjén, a vendégszeretet szavát megpecsételő kézzorítással.

A vénasszonyok nyarának megbékélt és nyugalmas napfény-ragyogásában csillogott a lélektelen gép és a lelkes tekintet. A várakozók és az érkezők szemében itt-ott fel-felcsillant egy-egy titkolt könnyesepp gyémánt-szíkja is, a rég nem látott rokon, a kedves családtag, vagy régi ismerős megpillantásakor. De ugyanezt a szívárványos szikrát a szemekben érezték azok is, akik nem vártak rokont, sem látogatót; mert a tömegek lelke egyszerű és őszinte, mint a gyermeké. Az egymásratalálás öröme megnyitotta mindenki szívében a jószág titkok szilipjeit s a láthatatlan lélekáradásban a mosolyok és a könnyek egyformán születtek.

Felédhetetlen volt az élmény, amelyet a két szomszédos országot összekapcsoló „Filléres gyors” hozott mindnyájunk számára. A feszesen tisztelgő grancsártól kezdve a polgármesterig, mindenki a lélek jóleső érzését érezte szívében; milyen egyszerű is annak az útja, hogy egymásra találhassanak az egymástól távoléló emberek. A „Filléres gyors” jövetelének eredménye csak megnyilatkozási alkalom volt, hogy mindenki felismerhesse a követhető, egyszerű utat. Az embereknek csak alkalmat kell adni rá, hogy felfedezhessék lelkük tiszta forrásait, hogy megmutathassák, hogy mennyi jószág lakozik szíveikben, amely még talán megválthatja ezt a szenvedésbevesző világot. Ma az országhatáron segítették át egymást a megértő, baráti kezek, hogy egymásra találhassanak. Ki tudja, holnap, vagy holnapután a magáraébredő jószág nem hódítja-e meg az egymással összefüggő kontinenseket...?

Az egymásra-találás ünnepnapját hozta el ma a „Filléres gyors” az aradi pályaudvarra. Adjon Isten mindnyájunknak még sok, hasonló ünnepnapot! (I.)

Szenvedélyes vita a konverziós törvény módosításánál

Negyvenegy szónok iratkozott fel -- Cuza újabb szereplése a Kamarában -- Megvédik a pékeket -- Feltűnően alacsony a jövő évi költségvetés végösszege

„A napi kenyéradag kezd fényüzési cikk lenni”

Bucurestből jelentik: A Kamara ma délelőtti ülésén Pop Romulus többségi képviselő interpellált az igazságügyminiszterhez, a peres eljárások magas bélyegilletéke miatt. Ezek a magas illetékek rendkívül megnehezítik az igazságszolgáltatást, antiszociálisak és teljesen kommercializálják az igazságszolgáltatást. Preliticeanu cuzista képviselő arról panaszkodott, hogy az üveg-kartell több üvegyárat megszüntetett, ami munkásebcsajításokat eredményezett.

Victor Munteanu a mezőgazdasági moratóriumról szóló javaslattal foglalkozott és azt fejtegette, hogy az összes mezőgazdasági adósságokat likvidálni kell. Cantacuzino georgista liberális képviselő arról számolt be, hogy több krajovai kereskedő csődbe került, mert a hadsereg a tett rendeléseket nem fizette ki. Inca liberális felemlítette, hogy a postatisztviselőket nem fizetik rendszeren. Tekintettel arra, hogy a postai hivatalnokok pénzt kezelnek, ez a helyzet nagy veszélyeket rejt magában.

Mirto közlekedésügyi miniszter az interpellációra válaszolva, kijelentette, hogy a postánál mindössze három napos késedelemről van szó és a kormány mindent meg tesz a fizetések rendes kiutalására. Vasile cuzista a kenyérdrágaság ügyében interpellált és azt fejtegette, hogy nem szabad hagyni, hogy a zsidó pékek kiuzsorázzák a lakosságot. Maximális árakat kér.

Mirescu szocialista: Talán nemcsak zsidó pékek vannak?

Cuza: Moldovában minden pék zsidó.

Mirto válaszában kijelentette, hogy emberes árakat kell biztosítani a parasztság számára és ezért nem lehet maximális árakat bevezetni. Sarbăstiu ukrán képviselő a megszüntetett ukrán iskolák ügyében interpellált és kérte a kormányt, hogy azonnal rendelje el a bukovinai ukrán iskolák újbóli megnyitását. Felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a vidéki tisztviselők nem respektálják a kormány intézkedéseit.

Pop C. István: „Ha nem támogatjuk a zsidókat, akkor ne kérjük tőlük adót sem”

A délutáni ülésen Fischer József dr. (zsidó-párt) a zsidó hitközségek államsegélyének késedelmes kifizetését teszi szóvá. Alig kezdi azonban meg szavait, Cuza a közbeszólások özönét árasztja Fischer József felé:

— Egy banival se támogatjuk a zsidó vallást!

Fischer József: Nem értem Cuza urat. A folyó évi költségvetést, amelyben ezek a szubvenciók felvételtek, megszavazta és most mégis tiltakozik az államsegélyek folyósítása ellen?

Cuza: A zsidóknak, akik meg akarják semmisíteni a többi népeket, egy fillért se!

Pop C. István elnök: Ha megtagadjuk a támogatást a zsidóktól, akkor ne kérjük tőlük adófizetést sem.

Fischer József: Elnök ur, ezekre a komolytalan közbeszólásokra nem érdemes ilyen helytálló válaszokat adni.

Cuza: Ön téved, adót fizetniük kell, mert élvezik az állam védelmét, de szubvencióra nem tarthatnak igényt.

Fischer József: Ez hamis és rosszhiszemű teória.

Pop C. István elnök: A zsidók az alkotmány szerint is teljesen egyenrangú polgárai az államnak.

Fischer József: Cuza professzor a megjegyzéseit tegye el a költségvetési vitára, én nem új államsegélyek beállítását kérem, hanem a már megszavazottak folyósítását. Még 1930-ról is vannak hátralékos államsegélyek, a múlt évre esedékes egyházi segélyekből pedig még semmit sem folyósított az állam, holott a legtöbb felekezet már megkapta az államsegélyét. Kéri a kultuszminisztert, hogy ennek az igazságtalan s részrehajló eljárásnak vessen véget.

Ugyancsak Fischer József dr. interpellált ezután s panaszkolja, hogy a kenyérbélyegek eltörlése tárgyában előterjesztett közleményére a mai napig sem kapott választ. A buza ára emelkedett s ez maga után vonta a kenyérbélyeg is emeli, úgy, hogy a napi kenyéradag kezd fényüzési cikk lenni. Lehetetlen ilyen adót egy ipari szakma terhén beszédni. Nincs az országban pék, aki ellen kihágási eljárás folyamatban ne lenne. Méltányosabb és helyesebb eljárás volna a bélyeg a kenyér helyett a lisztre alkalmazni, bár véleménye az, hogy az export-prémiumok megszüntése folytán ezt az adót azonnal el kell törölni.

Cuza: Nem bírom ki, hogy ez a zsidó már megint beszél! Egyforma elbánást kérek elnök ur az ó- és az új-testamentum alapján álló képviselők számára.

Pop C. István elnök: Minden képviselőnek joga van interpellációt előterjeszteni, vagy a kormány tagjaihoz kérdést intézni.

A kenyérbélyeg eltörlését kéri

Fischer József kéri, hogy a kenyérbélyeg eltörlése ügyében előterjesztett interpellációjára a Ház a sürgősséget szavazza meg. Megtörténik.

A konverziós törvény módosításáról szóló javaslathoz eddig 41 szónok iratkozott fel, a javaslat körül tehát előreláthatólag hosszú és szenvedélyes vita várható.

Mironescu pénzügyminiszter és Crisan alminiszter megkezdték a jövő évi költségvetés összeállításának munkáját. Ezzel kapcsolatban úgy hírlik, hogy a költségvetés végösszege csak 15 milliárd lesz. Ezt a valószínűleg összeget fenntartással közöljük.

Tovább tart a magyar kormányválság

Horthy kormányzó hétfőn hallgatja meg a képviselőház elnökének előterjesztését — Károlyi Gyula gróf nyilatkozik távozásának okairól

Budapestről jelentik: A magyar kormány lemondása által előállott kormányválság eléggé hosszadalmasnak ígérkezik. A beavatott politikai körök véleménye szerint a válság kitoldásáról szóló kombinációkat megerősíteni látszik az a körülmény is, hogy a magyar kormányzó csupán hétfőre kérte magához a képviselőház elnökét, hogy javaslatot kérjen tőle a kormányfő utódjára vonatkozólag. Az a tény egyelőre bizonyosnak látszik, hogy gróf Károlyi Gyula volt miniszterelnök újra nem vállal kabinetalakítást, hacsak erre külön hazafias okok nem fogják kényszeríteni. A kormányelnök utódjaként Keresztes-Fischer volt belügyminisztert emlegetik. Hír szerint Korányi pénzügyminiszter, valamint Purgly volt földművelésügyi miniszter Károlyi gróffal együtt végleg kiválik a kormányból.

Almássy László házelnök egyébként ma bucsuzott el a távozó kormányelnöktől, aki kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy az új kormány megalakulásáig a régi kormány természetesen tovább viszi az ügyeket.

Az Új Nemzedék jelentése szerint az egypárti fiatalabb tagjai körében a kormány lemondása folytán megerősödött az a törekvés, amely a párt reorganizálását tűzte ki maga elé feladatul. Elvi reformokat és személyi revíziót kívánnak az érvényesülésre törekvő fiatalok, akiknek körében új kormányelnökök Zsitvay Tibort is emlegetik.

Károlyi gróf, a lemondott miniszterelnök egyébként hosszasan nyilatkozott távozásának okairól a „8 Órai Újság”-ban. Nyilatkozata szerint azért hagyta el helyét, mert elveszítette a parlamenti többség bizalmát. Nem ajánl maga után utódot, csak arra fogja kérni a kormányzót, hogy mielőtt új miniszterelnököt designálna, kérje ki Bethlen István gróf véleményét is. A gróf kifejtte, hogy a közeljövőben olyan fontos külpolitikai kérdésekben kell döntenie a

A Semmitőszék döntötte el Kolozsvár és Bucuresti vitáját a bélyeghamisítási ügyben

Visszaszállították Kolozsvárra a hamisítókat a nyomozás lefolytatására

Kolozsvárról jelentik: Beszámoltunk arról a nagyarányú bélyeghamisítási ügyről, melyet Kolozsváron leplezték le a közelmúltban. A letartóztatottak elszállítása körül érdekes jogi vita vette kezdetét Kolozsvár és Bucuresti városok bíróságai között arra vonatkozóan, hogy melyik város igazságügyi hatósága illetékes az ügyben ítéletet hozni. A kolozsvári ügyész azzal érvelt, hogy a bélyeghamisítás az ő körzetében történt és parancsot is adott ki, hogy a Bucurestiben letartóztatott foglyokat Kolozsvárra szállítsák át. Bucurestiben viszont nem akceptálták a kolozsvári ügyészség által kiadott elővezetési parancsot, azzal az érveléssel, hogy az első letartóztatási végzést Bucurestiben adták ki, tehát az ügy kivizsgálása és az ítélelhozatal is a bucuresti-i igazságügyi hatóságok dolga.

Az ügy tehát a bucuresti-i semmitőszékhez került, amelynek döntenie kellett afelett, hogy a nagyarányú bélyeghamisítás ügyében Kolozsvár vagy Bucuresti igazságügyi hatóságai illetékesek-e a vizsgálat lefolytatására és az ítélelhozatalra. A semmitőszék most hozta meg elvi jelentőségű döntését, amelynek értelmében Kolozsvár illetékes az ügy lefolytatására és a bucuresti-i igazságügyi hatóságoknak le kellett mondania a bélyeghamisítók további fogvatartásáról. A bélyeghamisítási ügy vádlottait tegnap este Kolozsvárra szállították, ahová ma reggel meg is érkeztek. A vizsgálóbíró megérkezésük után azonnal megkezdte a hatalmas bélyeghamisítási panama részletes kivizsgálását az ügy iratainak áttekintésével, amelyet holnap a vádlottak kihallgatásával folytat.

magyar kormánynak, mint amilyenek az októberi párisi konferencián a keleti jóvátételi kérdések körül viharoznak, valamint a novemberi londoni világkonferenciának tárgysorozatára vannak kitűzve; ilyen kérdésekkel szembe csakis az nézhet, aki maga mögött érzi az ország egységes bizalmát. Ilyen szilárd alapokon épülő kormányra van szüksége Magyarországnak.

Bethlen István meghallgatását, mint az egységes párt vezérének kihallgatását ajánlja:

A körtöltések nagyarányu megerősítését határozta el a mérnöki értekezlet

Öt millió lejbe kerülnek a munkálatok. Betonozzák a belvárosi védgátakat

Nagyfontosságú értekezletet tartott Aradváros vezetősége, hogy a város mérnök-szakértőivel megbeszéljék a városi gátak sürgős megerősítésének ügyét. Az értekezleten dr. Botioc Elek kivül Muresan János városi főmérnök, Filip Gusztáv megyei főmérnök, Herling Gyula és Nachtnebel Ödön ny. városi főmérnökök, Serbanescu Miklós és Ambrus vasuti főmérnökök, Rozván ny. megyei mérnök, Carpinisan Romulus a fa- és fémipariskola igazgatója, Vas Barnabás városi főmérnökkel helyettes, Borneas Traian városi mérnök, Dömötör László mérnök, mint szakemberek, továbbá a város részéről Albu Livius h. átneveti bizottsági elnök, dr. Velcssov Géza és dr. Nagy Sándor bizottsági tagok jelentek meg, de ott volt Chera Florea tüzoltóparancsnok is.

Botioc Elek dr. polgármester vázolta az értekezlet előtt, hogy csupán 5 millió lej áll erre a célra Aradváros rendelkezésére, majd Muresan főmérnök kifejtette, hogy a tervezett veszthelyi keresztcsatorna megvalósítása esetén, csaknem teljesen felemésztené ezt az összeget. Ennél fontosabb teendő a mikalakai CFR-töltés megerősítése, valamint a Radnai-uttól a csálai telepig, onnan a bodrogi-utig és a szenttamási pusztáig ki-

igen valószínű, hogy épp ezért a kormányzó a többi pártok vezéréit is ki fogja hallgatni. Nem foglalkoztatják koncentrációs kormányalakítási tervek sem, mint ahogyan arra sem gondolt, hogy a Ház feloszlattatását kérje. Az országot meg kell kimélni egy újabb választás izgalmaitól és pénzkidadásaitól — fejezte be önvallomását a magyar miniszterelnök.

Az esti órákban egyes belpolitikai körökben Walkó Lajos kormányelnöki jelöltségének terve jutott előtérbe. Ezt a tervet maga Walkó cáfolta meg, aki kijelentette, hogy egyáltalán nem kíván a politikában szerepelni a közeljövőben. Az Esti Kurir értesülése szerint maga Bethlen István sem kívánja átvenni a kormányelnökséget, míg a távozó miniszterelnökökkel Kenéz, Karaffláth és állítólag Gömbös is elhagyják helyeiket.

ágazó gátszakaszok megerősítése. Ezek a munkák 3 millió lejt emésztenek fel. Papp Tihármérfolyammérnökségi vezető főmérnök csatlakozott a városi főmérnök javaslatához, de hangsúlyozta, hogy a Liceum háta mögött és a Hellas-pályánál ugyancsak szükséges a belvárosi gátak megerősítése. Herling Gyula volt városi főmérnök azt felegette, hogy a Vár mögötti árapasztó-csatorna tervének megvalósítása tulajdonképpen az állam feladata, majd annak fontosságát hangsúlyozta, hogy a város a mikalakai CFR-töltést kétszeresen erősítse meg, valamint szüntesse meg a szivárgás lehetőségeit a közvetlen belvárosi védgátaknál is. Velcssov Géza dr. kérdésére Muresan főmérnök kijelentette, hogy a belvárosi, aszfalttal fedett gátat a víz feletli oldalán betonozni fogják, mert csak ez teszi veszélytelenné a töltést átszelő vakondjáratoakat. Nachtnebel Ödön, majd Sincai György hasonló szellemű felszólalásai után Dömötör László javasolta, hogy a gát-erősítés szakszerű lebonyolítására napidíjas mérnököket alkalmazzon a város, mivel a felgyülemelő munkát a jelenlegi technikai szakemberek nem végezhetik el. Az értekezlet elhatározta, hogy a vár mögötti árapasztó csatorna megalkotásától pénzühiány miatt egyelőre eltekint, de megvalósítja Muresan főmérnök valamennyi javaslatát.

Károlyi Mihály gróf váratlanul Genbe érkezett

Allítólag Litvinov népbiztossal tárgyal — Anglia új ajánlata elismeri Németország fegyverkezési egyenjoguságát

Genf-ből jelentik: Gróf Károlyi Mihály ma reggel váratlanul Genf-be érkezett. A gróf megérkezésével kapcsolatosan fantasztikus kombinációk láttak mindenfelé napvilágot: a legvalószínűbb azonban az, hogy Károlyi gróf, aki már a tizennegyedik esztendeje számított Magyarországról, Litvinov orosz szovjet-külgügyi népbiztossal kíván tanácskozásokat folytatni.

Egyébként a leszerelési konferencia mai napja a legteljesebb tárgyalanság jegyében zajlott le. Ennek oka az, hogy Neurath német birodalmi külügyminiszter megnyilatkozását várják, hogy Németországot is bevonhassák a tárgyalásokba. Ennek érdekében állítólag Anglia egy újabb javaslattal készül előállani, amelynek alap gondolata elismeri a fegyverkezési egyenjoguságot.

TROTZKIJ MIATT

pokolgépés merénylettel fenyegették meg a pöstyéni fürdőigazgatóságot

Százával érkeznek a levelek a volt népbiztos címére — Fel akarták robbantani a szállodákat és fürdőket —

Pöstyén-ből jelentik: A Troztkij-ügy hullámai már elsimultak, mint hogy ma már bizonyosra vehető, hogy Troztkij nem jöhet Pöstyénbe. Azonban a nagyközönség még mindig nem nyugodott meg, főleg a légionáriusokat izgatja még annak a gondolata is, hogy Troztkij, aki szerintük sok légionárius gyilkosa, lábát csehslóvák földre tegye. A pöstyéni fürdő igazgatósága még ma is naponta kap leveleket, amelyekben megfenyegetik, hogy

fel fogják robbantani a Thermiát, a Ro-

vák és a fürdőket, az igazgatókkal pedig szintén végezni fognak, ha Troztkijnak megengedik, hogy itt kurázzék.

Az egyik levél írója még a gyilkos eszközöket is berajzolja a levélbe, hogy lássák, milyen komolyan veszi a dolgot. A rajz egy pokolgépet, egy revolvert és négy különböző kézigránátot ábrázol. A levelet négyszáz légionárius nevében írta az anonim levélíró, aki — mellesleg, — annyira fel lehetett habborodva, hogy elfelejtette a levelet bérmentesíteni.

Hatalmas lelkesedéssel ezrekre menő tömeg fogadta az aradi állomáson a **Filléres gyors**t

Fogadtatás Lökősházán és Kurticson -- Rendkívüli figyelemmel és előzékenységgel állottak a hatóságok a gyors utasainak rendelkezésére -- Botioc Elek dr. interimár elnök és Nagy Sándor dr. beszéde -- Paizs Ödön válasza -- Az új ivlámpák fényében usztak csütörtök este Arad uccái -- Kis epizód a nagy fogadtatásból

Az Aradi Közlöny kirándulást rendez a Filléres gyors utasai számára a Hegyaljára

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Még csendes a curtici-i határállomás, amikor az aradi vonat tizenegy óra tájban megérkezik, de a hivatalokban már észlelhető az ünnepélyes készülődés.

Jön a „Filléres gyors”, amely hétszáz magyarországi vendéget hoz magával.

A főnökök kioktatják a hivatalnokokat, előre bizonyos, hogy minden simán fog menni és egyetlen zavaró momentum sem rontja el az ország határára való érkezés ünnepélyességét. Az Aradi Közlöny képviselőjében dr. Stauber János Lökősházára, a magyar határállomásra utazik át, hogy ott fogadja Arad vendégeit, míg a curtici-i állomáson Marosi Rudolf, az Aradi Közlöny munkatársa várja a vonatot.

Érkezés Kurticsonra

Körülbelül tíz perces késéssel, méltóságteljesen robot be a tizenkét kocsi álló „Filléres gyors” az állomásra. Néhány perccel múlt egy óra. Közben már benépesült a perron, a magyarországi vendégek érkezése még Curtici-on is érdeklődést keltett és mindenki, aki ismerősöket várt, kivonult az állomásra, hogy ott néhány percig elbeszélgethessen velük. Az utlevélvizsgálat simán és gyorsan megy. Dr. Crasnic Jenő és Zamfir Miklós határrendőrségi kapitányok egy tisztviselő kíséretében szintén átutaztak Lökősházára és már az uton kezdték meg az utlevelek láttamozását, hogy minél gyorsabban haladjon a munka és a „Filléres gyors” utasai pontosan érkezzenek meg Aradra. A vonaton vidáman, élénk beszélgetésben, tréfálkozva, programok készítésével töltik az időt.

A vonatot beérkezéskor megkezdődik a vámvizsgálat. Rata vámfőnök és Marinescu al-főnök végzik a munkát több tisztviselővel és megállapítható, hogy mindenki, aki szigorú vizsgálatot várt, kelemen csalódott. Sorban kérdezik meg az utasokat, van-e valami elvárnivaló és miután senkinek sem volt,

minden további formalitás nélkül elkészítik az előzékeny vámtisztviselők.

Ez természetes volt, hiszen jól tudták, hogy a „Filléres gyors”-sal érkező kirándulók nem hoznak magukkal tiltott dolgokat.

Várakozás közben az Aradi Közlöny munkatársa végiglátogatja az aradi fiülkéket és az Aradi Közlöny mai számát osztja széjjel az utasok között, hogy az utazással kapcsolatos cikkeinkben megkapják a szükséges utbaigazításokat. Nagy örömmel fogadják az utasok az Aradi Közlöny munkatársát, akit valósággal elárasztanak kérdezősködésekkel. Bejelentjük, hogy a „Filléres gyors”-sal érkező vendégek utlevelének aradi láttamozását az Aradi Közlöny látja el, amit általános meglepedéssel vesznek tudomásul az utasok. Ugyancsak közöljük, hogy az aradi állomáson autobuszok állanak rendelkezésre, amelyek személyenként három lejért szállítják be az utasokat. Gara Ernő dr., a „Filléres gyors”-utazás egyik legagilisabb szervezője szintén Lökősházán várta a vonatot és egész uton, valamint a határállomáson teszi meg a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy minden simán menjen.

Külön röpcédulákat osztott széjjel, amelyek az összes tudnivalókat közölték a vendégekkel és

külön felszólították őket, hogy utlevelüket láttamozás végett az Aradi Közlöny kiadóhivatalába adják be.

Dr. Kund és dr. Balog, az Est-lapok utazási irodájának és szerkesztőségének tagjai egy percig sem pihennek, semmi fáradságot nem kímélnek, hogy az utazásban semmilyen zavar ne támadjon és minden a legnagyobb rendben folyjon le. Az Est-lapok rendkívül rokonszenves ural intézkedéseinek mindenki készséggel veti alá magát.

Kedves meglepetést szereztek az aradi Városi Kávéház vezetői a látogatók számára. Autóon érkeztek Curtici-ra és a várakozás alatt sorban járták be az Aradra igyekvő utasok fiülkeit, akik között ingyenes tombolajegyeket osztogattak ma estére. Elismeréssel fogadták a látogatók a sokféle figyelmet, amely az ország bejáratánál várta őket.

Az indulás ideje mindinkább közeledik. Az utlevélvizsgálat még nem nyert befejezést, ami érthető is, hiszen hétszáz vendég érkezett. Crasnic dr. és Zamfir megállapodnak abban, hogy tovább utaznak Arad felé és az uton feje-

Közel ötezer ember várja a budapesti vendégeket

Déli egy és két óra között megindult a fogadásra összeseregülő tömegek vándorlása a vasutállomás felé. Jellemző a hatalmas tömegmozdulásra, amelyet az Aradi Közlöny publicitása hozott egységes lendületbe, hogy déli

egy és két óra között a város egyetlen kocsistandján és taxiállomásán sem lehetett egyetlen egy járművet látni, valamennyien forgalomban voltak.

A városi autobuszok zsúfolásig tömve robotak az indóház felé. Délután két órára lelkes embertömegtől feketélt az állomási épület környéke: a hatóságok becslései szerint az ötezer főt meghaladta a „Filléres gyorsra” várakozó tömeg lélekszáma.

Lelkes fogadtatás a pályaudvaron

Két óra után néhány perccel érkezett meg a pályaudvarra Aradváros hivatalos autóján Botioc Elek dr. városi interimár-bizottsági elnök, dr. Nagy Sándor és dr. Velcov Géza városi interimár-bizottsági tagok társaságában. Arad megye képviselőjében dr. Popu M. János alispán jelent meg Valeanu Aurel titkárja kíséretében, míg Moga Romulus dr. rendőrkezes és Ciorescu Tache sziguranca-főnök együtt érkeztek meg. Az érkező előkelőségeket az Aradi Közlöny szerkesztőségének megbízottai fogadták a tömegtől zibongó pályaudvaron, ahol ott láttuk Aradváros egész társadalmának képviselőit. Elegáns hölgyek, izgatottan várakozó férfiak között itt is, ott is feltűnt néhány lelkes amatőr-fotóriporter, akik az Aradi Közlöny karszallaggal ellátott rendezőinek védelme alatt azonnal megszállták a pályaudvar kiemelkedőbb pontjait.

A perron emberemlékezet óta nem látott nyüzsgésében két óra tizenöt perckor,

zük be a láttamozásukat, nehogy a vonat érkezésében késés álljon be. Néhány perccel két óra előtt a gyors indulását jelentik. Mindenki felszáll a vonatra, amely lassan, méltóságteljesen gördül ki a határállomásról. A perronon maradt curticiak zsebkendőiket lobogtatják a távozók után, míg a vasuti tisztviselők feszes vigyázzban köszönnek el. Mind gyorsabban száguld a vonat, nemsokára Aradon vagyunk. Pontosan egynegyed háromkor látjuk már az aradi állomás épületét. A vonat lassít, az utasok kihajolnak az ablakokon és egy fiatal nő örömmel kiáltja:

— Mennyien vannak s mind bennünket várnak. De szép...!

Tényleg szép, amint az ember mindinkább közeledni látja a perronon álló hatalmas, feketéllő embertömeget. Az arcok mind felismerhetőbbé lesznek... Indulóra zendít a katonazene... a tömeg jön, feltartóztatlanul nyomul felénk... megérkezünk Aradra...

Aradváros hivatalos hatóságai és polgársága egyformán lelkesen készült fel a vendégek fogadtatására. Az Aradi Közlöny intervenciójára Botioc Elek dr. városi interimár-bizottsági elnök már a tegnapi nap folyamán intézkedett, hogy az érkezőket külön autobuszszolgálat fogadja. Tripa Mihály városi főmérnök intézkedésére hat, külön erre a célra kivéznyelt vadonatúj autobuszkocsi sorakozott fel az állomás épülete előtt, diszgyenruhás kaulauzokkal, az Aradi Közlöny figyelmeztető plakátjai mögé. Ezenfelül megkettőzték a rendes autobusz-kocsiforgalmat, a ragyogó-tisztára seprert és állandóan locsolt uttesteken, hogy az érdeklődők hatalmas tömege, amelynek a vándorlása már a déli órákban megkezdődött a vasutállomás felé, minél könnyebb és kényelmesebb módon érje el célját. Intervenciókra Constantinescu ezredes, a 93. gyalogezred parancsnoka lekötözött szívéllyességgel vezényelte ki a fogadtatásra az ezred kitünő katonazenekarát, amely Ionita Ioan főhadnagy, zenekari főnök személyes vezénylete mellett ünnepi akkordokkal fogadta a beérkező „Filléres gyorsot”. Moga Romulus dr. rendőrkezes diszgyenruhás rendőroket állított nemcsak a pályaudvarra, hanem a város főbb pontjaira is, dokumentálva azt, hogy Arad hatóságai a tapasztalt külsőségekben is kifejezésre kívánják juttatni szimpátiájukat a város vendégei iránt.

mintegy adott jelre, elnémult a zsilvaj, amint messziről feltűnt a magyar „Filléres gyors” berobogó mozdonyainak gomolygó füstje.

A katonazenekar hangjai mellett, kettős mozdonyal, méltóságteljes lassúsággal gördült be a „Filléres gyors” Arad pályaudvarára. A várakozó ötezer főnyi tömeget szabályozhatatlan lendületű gró ragadta magával az érkezők elé. A hullámvázásba jött emberrengeteg széle még ott nyüzsgött a pályatest közepű simpárjain, amidőn a „Filléres gyors” lelassított mozdonyai lihegve megálltak, szinte a tömeg közepén. A spontán lelkesedés elementáris megnyilatkozásai közepette a hivatalos fogadó-bizottságot percekig áttörhetetlennek látszó embergyűrű barrikádozta el a megérkezettek elől. A „Filléres gyors” barna vággonjainak ablakaiban lelkesen lobogó zsebkendők válszoltak a fogadó-tömeg percekig visszhangzó „Eljen!” kiáltásaira és mosolygó arcok, eleven tűzben ragyogó szempárok minden éljenzésnél és üdvívalgásnál ékezetben üdvözölték a rég

CORSO-MOZGO

MA 5 1/2, 7 1/2 és 9 1/2 órakor!

EGGERTH MÁRTA a szépséges magyar sztárral

C S O K A T T A S É!

Vidám filmperett egy hatcias hercegrő. és egy kis táncosóról.

LED SLEZAK operaénekes — MAX HANSEN.

MA d. u. 8 órakor

RAJNA VIRAGAI

Enekes, táncos filmperett!

FRITZ SCHULTZ, KATHEDORSCH, IDA WÜST
JEGY LEJ 8.—

nem látott rokonokat, barátokat, ismerős és ismeretlen vendégeket.

Ebben a pillanatban a hosszú Pullman-kocsisort előzönlötte a fogadtatásra k'sereglött emberek lelkes hulláma. A hivatalos fogadó-bizottság számára valósággal fizikai eszközökkel kellett utat vágni a „Filléres gyors” magyarországi vezetőinek kocsijáig, hogy Aradváros polgármestere, *Botiuc Elek dr. hivatalosan is üdvözölhesse* a „Filléres gyors” aradi vendégeinek vezetőjét, *Paizs Ödönt*, a budapesti Est-lapok szerkesztőjét. A lelkes tömeg ellenállhatatlan sodrásu falanxa zárta körül a hivatalos fogadó-bizottságot, amelynek közepén *Botiuc Elek dr. polgármester, Popu M. János dr. alispán, dr. Nagy Sándor, dr. Velcsov Géza tanácsnokok, Moga Romulus dr. rendőr-kesztor, Ciorescu Tache szigurancafőnök és az Aradi Közlöny képviselőinek társaságában fogadta a budapesti vendégeket.* Aradváros főpolgármestere előbb román nyelven, majd *közvetlenül utána magyar nyelven*, emelt hangon a következőket mondotta:

— Aradváros nevében, mint a városvezetőség elnöke, szeretettel üdvözölöm Önöket, vendégeinket, a szabad és demokratikus Nagyrománia területén. Üdvözöljük valamennyien ebből az alkalomból különösen azokat, akik megszervezték és lebonyolították a „Filléres gyors” akcióját, amely alkalmas arra, hogy a szomszédos két állam lakossága közeledjék egymáshoz és minél jobban megismerje egymást. Meg vagyok arról győződve, hogy a „Filléres gyors” intézménye el fogja tüntetni mindazokat a válaszfalakat, amelyek a bizalmi válság okozói és kezdeményező eszközként fog szolgálni arra, hogy úgy kulturális, mint szociális, sőt kereskedelmi és gazdasági téren iszorosabb kapcsolatok jöjjenek létre mindkét ország népei között. Ha jobban megismerjük egymást, meg fogunk győződni arról, hogy Önök, mint mi is, hogy a gyakoribb érintkezés minden tekintetben kölcsönösen nyereséget jelent, amelynek az országok lakossága látják majd hasznukat. Én, mint Aradváros polgármestere, szívesen vettem tudomásul az első „Filléres gyors”-nak Aradra való érkezését. Érezni fogják Önök Aradváros lakosságának hagyományos vendégszeretetét, mert mi mindent el fogunk követni, hogy jól érezzék magukat falaink között. Ha ezek a látogatások, mint remélem, ismétlődni fognak, meg vagyok győződve arról, hogy a szeretet és a bizalom, még intenzívebben fog bennünket összekapcsolni. Kívánom, hogy érezzék jól magukat városunk falai között. Isten hozta, Isten éltesse Önöket.

Nagy Sándor dr. beszéde

Aradváros hivatalos vezetőjének üdvözlőszavai után, melyet meleg kézfogással fejezett be lelkes éljenzés harsant fel, amely még el sem csitult, amidőn dr. Nagy Sándor, a városi interimár-bizottság tagja, a következő nemes-verseit, megleghangú köszöntőjét mondotta el:

— Mint Aradváros régi polgára, a polgármester ur elhangzott szép beszéde után üdvözölni akarom elsősorban régi barátomat, Paizs Ödönt, azután az Est-lapokat, a liberálisizmus, demokrácia és emberszeretet rendíthetetlen hirdetőit, amelyek a mi Aradi Közlöny-ünkkel, ezzel a nagy és lelkes magyar újsággal karöltve, megrendezték a mai szép és teletelő látogatást. Az a tény, hogy a háború után tizenhárom évvel tömegesen ide ellátogattak és az ehhez kapcsolódó másik tény, hogy Aradváros főpolgármestere, akit nemzetiségi különbség nélkül nagyrabecsülünk és őszintén szeretünk, Önöket méltó ünnepélyességgel fogadta, bizonyítéka annak a harmadik ténynek, hogy mindannyian, nemzetiségre, fajra és vallásra való tekintet nélkül egyformán, ugyanazon általános erkölcsi törvények uralma alatt élünk, melyeket ilyenekül az emberiség lelkiismerete és öntudata elfogadott. Együtt fogunk most néhány napig járkalni, csevegni, mulatni és szórakozni, hogy ellelejsük gondjainkat, bajainkat és átengedjük magunkat a tiszta öröm vídám érzésének. Ha pedig elmennek, mindnyájunk szívében kedves emléket hagynak hátra, de ez nemcsak egy merengő kontempláció lesz, hanem abban a tétben fog megnyilvánulni, hogy mi is nemcsak megindítjuk a „Filléres

gyors”-ot, hogy azután Önöknél örvendezzünk egymásnak.

Az elhangzott szíves és őszinte megnyilatkozásokra a Filléres gyors magyarországi rendezője részéről Paizs Ödön válaszolt:

— Hálaosan köszönöm Aradváros polgármester urának azokat a szép, szívélyes és lekötő szavakat, amelyekkel fogadott. Ezalkalommal másodízben érkezik át a magyarországi Filléres gyors a román országhatáron és igazán megkap mindnyájunkat annak a fogadtatásnak a feledhetetlen szívélyessége, amelyben Aradváros hatóságainak vezetői és lakossága részéről részesültünk. Egy nézeten vagyok az igen tisztelt Főpolgármester urral, mikor látogatásunk célját és jelentőségét abban találja, hogy szívből és lélekben közeledünk egymáshoz és megismerjük közelebből is egymást. Mi többször is meg akarjuk még ismételni ezeket a látogatásokat és kérjük Aradváros főpolgármesterét, hogy minél előbb látogasson meg bennünket Budapesten, hogy iszoros-hassuk azt a szép, megható fogadtatást, amelyben bennünket most részesítenek. Köszönöm dr. Nagy Sándornak, régi barátomnak is hozzánk intézett, szívből jövő szavait és megfogadjuk azt a tanácsát, hogy azt a néhány napot, amelyet Aradon töltünk, az egymással való zavartalan örvendezésnek szenteljük.

A Filléres gyors utasait a Központi és Fehér Kereszt szállodákban az Aradi Közlöny munkatársai várták, akik egy igazoló szel-

A Filléres gyors utasai

A „Filléres gyors” utasai közül *többen azon kívánságukat fejezték ki az Aradi Közlöny szerkesztősége előtt, hogy kirándulhassanak a Hegyaljára*, amely ilyenkor, közvetlenül szüret előtt, szép látványt nyújt. Az elhangzott kívánságokat teljesíteni akarjuk és e célból már érintkezésbe léptünk Gold Emillel, az Arad Hegyaljai Villamosvasut r. t. igazgatójával, hogy külön vagonot kaphassunk a „Filléres gyors” kirándulói számára.

Amennyiben a szükséges létszám összegyűl, úgy megrendezzük a hegyaljai kirándulást. Felkérjük ezért a „Filléres gyors”-sal érkezett vendégeket, hogy azok, akik részt akarnak venni a kirándulásban, je-

Halló! A Messenger Boy

gyorsan és pontosan elvállal minden nemű megbízásokat 10-15-20 lejes árban, az ut távolságához mérten.

Ebédkosztot házhöz viszünk
b:oklivel, egy hónapra 120 lejért. 3198

lentsék be szándékukat péntek délutánig az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Abban az esetben, ha elegendő számú jelentkező lesz, úgy a kirándulást szombat reggel fél kilenc órai indulással rendezzük meg.

Felkérjük egyben a vendégeket, hogy utleveleiket láttamozás végett legkésőbb péntek déli fél egy óráig adják be az Aradi Közlöny főkiosztóhivatalába, hogy a láttamozás idejében megtörténhessen. Mindenki, aki utlevelét átadja, igazolványt kap, amely egyszersmint feljogosítja arra is, hogy a szállodákban, éttermekben és szórakozóhelyeken megszerzett kedvezményeket igénybevehessen.

Lapunk után fogjuk felkérni a jelentkezésre is az utlevelek tulajdonosait. Ez a felhívás természetesen azokra vonatkozik, akik a rendelkezésre álló három napot Aradon töltik. A megyébe utazók abban a községben jelentkeznek utlevelükkel, ahol megszállnak. Közöljük egyben azt is, az érdeklődőkkel, hogy az aradi Kulturpalota nyitva áll és a vendégek által a déli-élelti órákban megtekinthető.

Az állomáson lezajlott impozáns és ünnepélyes fogadtatásról Sándor Jenő, az Aradi Közlöny fotoriportere szép felvételeket készített, amelyek már péntektől kezdve láthatók az Aradi Közlöny főkiosztóhivatalában (Minorita-templommal szemben). Amennyiben valakinek szüksége van a felvételekre, úgy megrendelheti azokat Sándor Jenőnél Bul. Reg. Ferdinand (Boros-Béni-tér), Lutheránus-templom

Tanító Urak!
SZENTPÉTERY-féle tankönyvek
Sándor Ferencnél, a prefecturával szemben

vény ellenében átvették a vendégektől utlevelüket. Az utasok ki- és bejelentését az Aradi Közlöny intézi el és az utlevél ellenében kapott szelvény egyuttal arra is szolgál, hogy felmutatása ellenében a magyarországi vendégek a Dacia vendéglőjében kedvezményes áron kaphassanak étkezést, míg a városi mozik a szelvény ellenében ötvenszázalékos jegykedvezményt nyújtanak és ugyancsak kedvezményes áru jegyet bocsát a Filléres gyors utasainak rendelkezésére a Corso-mozi is. A fent említett két szálloda az Aradi Közlöny-nyel kötött megállapodás értelmében szintén kedvezményes tarifát szabott meg a Filléres gyorsal érkezett utasok számára.

A „Filléres gyors” utasai a koraesti órákban már fel-feltűnedeztek Aradváros uccáin, nyilvános helyiségeiben. A sötétedő órák kellemes meglepetéseként *Mateescu István*, az aradi villanygyár vezérigazgatója, valamint *Butoiescu* villanygyári igazgató-főmérnök intézkedésére első-ízben ragyogtak fel teljes fényükben a sugáruti új villany-kandeláberék, soha még nem látott, ragyogó fényárba burkolva Arad uccáit. A szikrázó fényben uszó főutvonalnak a késő éjfél óráig nemcsak a magyarországi vendégek, hanem a bennszülött aradiak között is számos élvezője akadt.

megtekintik a Hegyalját

mellett, vagy pedig az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalában.

Stan Titusz, a Central-mozi, valamint Minda Péter, a Select-mozi gépésze a fogadtatásról filmfelvételt készítettek, amely — ha sikerült — rövidesen az egyik, legérdekesebb zsrnálja lesz a városi moziknak.

Öreg magyar, aki hiába várta a fiát...

Kicsi, ősz szakállu és bajuszu ember állott izgatottan, remélve az állomás perronján a „Filléres gyorsvonat”-ot várva. Szeme kutatón nézett a határállomás felé és leste a közeledő vonat felszálló füstjét, amely valakinek érkezését jelzi, valakinek, akit türelmetlenül vár. Vidai Márton 90 esztendő s gáji magyar gazda erre az ünnepélyes alkalomra ősi, sujtásos ruháját vette fel, amely valaha, évtizedekkel ezelőtt, büszkén feszült és ragyogott rajta. Fiát várta, akit esztendő óta nem látott és amikor meghallotta, hogy „Filléres gyors”-vonalat jön Magyarországról, felszikrázott felében a remény, hátha fia is a kirándulók sorában lesz. A vonat beérkezett, a kitódult nagy tömeg jobbra-balra lökdöste az öreg Vidai Márton, aki gyámoltalanul állott meg a nagy tülekedésben. Kutatóan nézte az előtte elvonuló arcokat... várt... keresett... remélt... De hiába várta: a fiu nem jött. Kilencven esztendő, öreg Vidai Márton sokáig nem akarta elhinni a valóságot, de később, amikor az utolsó vendégek is elvonultak, mégis kénytelen volt belenyugodni a valóságba. És botjára támaszkodva, tipegett vissza a kicsiny gáji ház felé...

Genfből az esti órákban érkezett távirat Seidner Imrétől, az Est lapok ottani munkatársától az Aradi Közlönyhöz. A táviratban az aradi származású hírlapíró szívből jövő üdvözlétet tolmácsolja Arad magyar vendégeinek.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 47 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendell.

Az előfizetést csak

1932. október hó 1-től számítjuk.

Kigyulladt a nyári színház diszletraktára

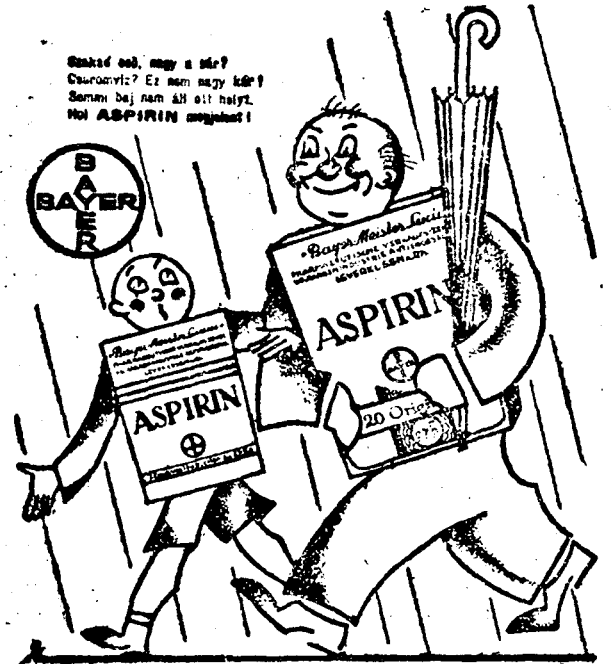
Eszreveszik a tüzet — A tűzoltóság hatalmas apparátussal vonult ki a veszélyeztetett színházhoz — Mi okozhatta a tüzet — Cserkészek az oltásnál — A raktárt sikerült megmenteni a teljes elhamvadástól

Ma este fél hétkor elterjedt a városban a hír, hogy ég a Nyári Színház. Valóságos népvándorlás indult meg a színház felé, ahol már javában folytak az oltási munkálatok. A színház háta mögött húzódó fakerítés kapott lángra és percek alatt terjedt át a kerítés mellett lévő raktár-házra. A színház udvarán nagymennyiségű fa volt felhalmozva és csak a tűzoltók emberfeletti munkájának volt köszönhető, hogy a tűz nem harapózott el jobban.

A veszedelmes tüzet hat óra után tíz perccel a hidon sétáló Bragan és Neagsu hadnagyok vették észre, akik futólépésben igyekeztek a Nyári Színház felé. A színház ajtajában akkor már kétségbeesetten kiáltozott az ott lakó Niculescu gondnok felesége és kisleánya. A két hadnagy egy, a színpadon levő színházi fecskendő ragadott meg és a szél által támogatott lángokat próbálták lokalizálni. Természetesen a kis fecskendő nem volt elegendő és a tűz egyre jobban terjedt. Az udvaron felhalmozott fadarabok is lángalobbantak és az udvaron a forróság szinte kibírhatatlan volt. Egy önkéntest a két hadnagy a közeli telefonhoz küldött, aki a tűzoltóságot értesítette. A tűzoltó-laktanya udvarán tartózkodott éppen Záray Jenő önkéntes-tűzoltóparancsnok, akinek vezényletével megindult az első kocsi a tűz színhelye felé. Ezt pár perc múlva követte a nagy tűzoltó-autó, melyen Brandos tűzoltó-áltiszt vezényelt. Közben azonban már olyan embergyűrű vette körül a színházat, hogy akadá-

lyozták az oltást és ezért a helyszínen levő Moga Romulus dr. rendőrkészvezető rendőrök vezényelt ki, akik hamarosan visszaszorították a kíváncsiskodókat. A hátsó kis raktárépület ekkor már menthetetlen volt és ezt, hogy nagyobb bajt ne okozzon, a tűzoltók széjjelverték. Ezzel sikerült megakadályozni azt, hogy a nagy raktárépület, amelyben a színház egész diszletraktára van lerakítva, szintén láng-rakapjon. Miután a kerítést ledöntötték a tűzoltóság végleg ura volt a helyzetnek és a tüzet sikerült csakhamar eloltani.

A tüzeset ügyében a rendőrség teljes apparátussal megindította a nyomozást és már a helyszínen több kihallgatást eszközölt. A ház gondnoka, Niculescu Demeter városi tisztviselő szerint a tüzet az okozhatta, hogy a kerítés fővében vásárosok szekereikkel szoktak dél alatt tartózkodni. Itt ebédelnek és tüzet is raknak. A múltban már egy ízben kisebb tűz keletkezett abból, hogy a parazsat otthagyták és a száraz fű lángra kapott. A holnapi napon bizottság alakul és ez lesz hivatva eldönteni, hogy mi okozta a tüzet, amely az egész Nyári Színház környékét veszélyeztette. Külön kell megemlítenünk a tűzoltásnál segédkező cserkészeket, akik Kemka, Bársony és Cristea vezetésével vonultak ki a tüzhöz. A kis cserkészfiúk: Nagy, Kabos, Trimótion, Zarándi, Kabáth, Angel, Molnár és Bán, akik különben éppen egy tűzoltási tanfolyamról jöttek, nagyon megkönnyítették a tűzoltók munkáját.

ASPIRIN

De csak a „BAYER-KERESZTTEL” és eredeti csomagolásban 20 és 2 tablettával való!

Az aradi katolikus jótékony egysületek „Caritas” elnevezéssel

közösen küzdenek a nyomor ellen — Monay Ferenc dr. beszédei

A közeledő tél ismét maga előtt kergeti fenyegető küldötteként a munkanélküli nyomor, a hideg évszakkal együtt beköszöntő inség kísértetét. A katolikus jótékonyági egyesületek már az elmúlt hónapban összejöttek a Minorita-rendház gyűléstermében, hogy tervet készítsenek, amely szerint eredményes inségakciót folytathatnak le a tél beálltával. A legutóbbi egyesületközi gyűlésen azonban nem jutottak határozatra, mivel meg akarták várni a Nagyváradon lezajlott katolikus nagygyűlés beszámolóját, amelyből sok érdekes tervet lehetne magukévá az inségakció lebonyolítására.

A katolikus jótékonyági egyesületek most újabb egyesületközi gyűlést tartottak a Minorita-rendház nagytermében. A gyűlésen az összes katolikus jótékonyági és társadalmi egyesületek vezetői résztvettek és a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták meg Simon Berta missziósnővér beszámolóját, aki a nagyváradon lezajlott katolikus nagygyűlésen szerzett tapasztalatait adta elő. Az ülést dr. Lakatos Ottó elnök nyitotta meg, majd Simon Berta gondosan felépített beszámolója után a téli inségakció részletes programjának kidolgozása következett. Elhatározták, hogy az eredményes munkálkodás érdekében egy közös egyesületbe tömörülnék és egységesen vezetik le az inségakció hatalmas munkáját. Az újonnan megalakult egyesület, amelyben valamennyi katolikus egyházi és társadalmi egyesület bekapcsolódott, „Caritas” néven fog működni dr. Lakatos Ottó plébános elnöksége alatt. Alelnökké Steinitzer Zsenit és Déry Károly kereskedőt választották meg.

A „Caritas”-egyesület a közeli napokban megkezdte működését, amelyet megnyitó beszédek előznek meg a Minorita-templomban. Dr. Monay Ferenc, a minorita-rend római generális asszisztense, aki — mint tudvalevő — jelenleg Aradon tartózkodik, október 1., 2. és 3. napjain, az október 4-iki Szent Ferenc-ünnepet megelőző napokon tart hatásos és magas színvonalú beszédeket az emberi irgalomról. A szentbeszéd este 6 órakor kezdődnek a Minorita-templomban és a hívek utána áldást kapnak.

A „Caritas” első közgyűlésén elhatározták, hogy az egyesület nemes céljának propagálására a sajtóhoz fordulnak pártfogásért és az Aradi Közlöny útján kérik fel már most, idejkorán a közönséget, hogy az emberi irgalom nevében senki se zárkózzék el az adakozás elől s aki csak teheti, csatlakozzék az inségakcióhoz nemzetiségre, felkezetre való tekintet nélkül.

CENTRAL-MOZGO :

Premier. VLASTA BURIAN legújabb vigjátéka

Felfordult világ.

A többi szerepekben FRIEDL HAERLIN, MABEL HERIOT, HARRY FRANK.

5, fél 8 és fél 10 órakor.

SELECT-MOZGO :

A spanyol táncosnő

(Klár a gyerek?)

Enekes vigjáték.

FRITZ SCHULZ, BETTY BIRD, R. A. ROBERTS, SZABÓ OSZKAR, LIZZI WALDMÜLLER.

Franciaország nem ujtja meg Németországgal a kereskedelmi szerződést

A francia kormánynak nem fontos a szerződés — Meg akarják félemlíteni Németországot, hogy részt vegyen a leszerelési konferencián

Párisból jelentik: Az Excelsior című lap feltűnő cikke szerint a francia kormány nem kívánja meghosszabbítani azt a német-francia kereskedelmi szerződést, ami folyó hó 27-én lejár. A lap szerint ezzel a gesztussal a francia kormány azt kívánja dokumentálni, hogy a maga részéről

nem fontos a szerződés további fenntartása, mivel vélele eddig is csak a német gazdasági köröknek volt haszna. Egyébként a francia kormány elhatározásának titkolt indoka az, hogy általa félemlítsék meg Németországot, hogy vegyen részt a leszerelési konferencián.

Crisan alminiszter ígérete szerint

három nap múlva fizetik a nyugdíjakat

Nyugdíjasküldöttség a miniszteriumban — A hátralékos nyugdíjakat a jövő évi költségvetés keretében rendezik

Bucurestiből jelentik: A tegnapi nap folyamán a köztisztviselői nyugdíjasok egyesületének egy küldöttsége járt a pénzügyminiszteriumban, ahol Crisan alminiszter fogadta a küldöttséget. A küldöttség arra kérte az alminisztert, interveniáljon a kormánynál a nyugdíjak pontos fizetése érdekében. Crisan alminiszter biztosította a küldöttséget, hogy a szeptember hóra járó nyugdíjat három napon belül feltétlenül ki fizetik. Azok a nyugdíjasok viszont, akik júniusban, vagy júliusban nyugdíjuknak csak a felét kapták meg, azok a különbözetet rövid időn belül szintén megkapják. A

nyugdíjasok küldöttségének vezetője ezután tiltakozását fejezte ki az alminiszter előtt azért, hogy az állam a hátralékokat járadékpapírokkal fizeti. Crisan alminiszter közölte, hogy ezt az ügyet a közeli napokban elkészítendő 1933-as évi költségvetés keretén belül fogják véglegesen elintézni.

Itt írjuk meg, hogy a pénzügyminiszterium ma korrendeletben utasította az állampénztárakat, hogy e hó 30-ig kizárólag tisztviselői fizetéseket és nyugdíjakat folyósítsanak, a dologi kiadások ki fizetése ez idő alatt szüneteljen.

H I R E K

GRETA GARBO SZINPADRA LÉP

Stockholmból jelentik: Greta Garbo állandóan beszélt magáról. Az egyik bécsi lap munkatársa beszélgetést folytatott vele a minap. Szóba került az a hír, amely az utóbbi időben elterjedt Greta Garbo tervezett férjhezmeneteléről. A művésznő azonban a leghatározottabban tagadja, hogy vőlegénye volna. Nem egyáltalában nem is szereti Wilhelm Sörensteint, csupán a pályán való boldogulását óhajtja elősegíteni, minthogy a tehetséges fiatal művész jó barátja. Egészen más gondja van most Greta Garbonak. Köztudomású, hogy a hollywoodi bankösszeomlás következtében vagyona nagyrészt elvesztette. Mindamellett nem aggasztó a helyzete, mert még most is valóságos udvartartása van: privát orvosnője, társalkodónője és komornák tömege veszi körül. Azonkívül van két sófiője (volt amerikai repülőtiszték) és egy szakácsa, aki előzően egy riviérai luxusszálló konyhafőnöke volt. Gyönyörű kastélya van Djursholm mellett, amit nemrégiben vásárolt, pusztán azért, hogy ott tölthesse szabadságát. Vagyonát körülbelül 30 millió dollárra becsülik. Művészi tervei újabbán a szinpad felé orientálódnak. Legfőbb kívánsága, hogy három különböző nyelven játszon szerepet.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Erős éjjeli lehülés után péntekre élénk keleti, délkeleti szél, nyugaton felhősödés és elsősorban délnyugaton már esők lehetségesek.

— **Károly király kitüntetését egy magyarországi szerzetest.** Budapestről jelentik: II. Károly román király, a Román Koronarend II. osztályú tiszti keresztjével tüntette ki Tomics Ottó celladömölki bencés jószágkormányzót. A kitüntetés oka az, hogy a jószágkormányzó az elmúlt év Halottak Napján, az ostfíyasszonyfai temetőben, az elesett román katonák sirja felett megható gyászbeszédet tartott.

— **Adókönyvecskék kellene a fizetésnél.** Az aradi pénzügyigazgatóság felhívja az adófizetőket, hogy a fizetések teljesítésénél adókönyvecskéikkel jelentkezzenek. Amennyiben könyveik nem lennének, úgy azokat az illetékes adóhivataltól kell kérni.

— **A király ebéden látta vendégül az amerikai vezérkar főnökét.** Bucurestiből jelentik: Mac Arthur tábornok, amerikai vezérkar főnök ma délben ebéden vett részt Simaiában az uralkodónál.

Kérdezze meg az orvost, hogy mi a véleménye:

— **Jóváhagyta a tábla egy aradmegyei asszony büntetését.** Filip Barbara kisszentmikiósi asszonyt az aradi törvényszék 1 hónapi fogházra ítélte, mert az adóba lefoglalt ingóságait eladta. Az ítéletet Filip Barbara megletebbbezte a temesvári Táblához, amelynek döntése ma érkezett le Aradra és ebben a Tábla jóváhagyta az aradi törvényszék ítéletét.

— **Egységesítik a törvénykezést.** Popovici Mihály igazságügyminiszter a büntetőtörvénykönyv, a büntetőeljárás és a kereskedelmi törvénykönyv egyesítésén dolgozik. Bucuresti-i jelentések szerint az erről szóló javaslatok már a parlament legközelebbi ülészakán tárgyalás alá kerülnek.

— **A csehszlovákiai magyar sajtóunió a zuglapok ellen.** Prágából jelentik: Csehszlovákia magyar hírlapíróinak uniója energikusan tiltakozik néhány magyar nyelven megjelenő zuglap ellen, amelyek írásmódjukkal súlyos erkölcsi károkat okoznak a csehszlovákiai magyar sajtónak. A magyar hírlapíróunió megmozdulása eredményezte azt, hogy Györgyi Ferencet, a kassai „Igazság” című napilap szerkesztőjét kizárták az unióból.

— **Négy százezer lej érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz.** A pénzügyminiszterium-na kitalást küldött 400 ezer lejről az aradi pénzügyigazgatósághoz, melyet a hadsereg részére folyósítanak.

— **Anghelescu bankkormányzó átvette hivatala vezetését.** Bucurestiből jelentik: Anghelescu, a Nemzeti Bank kormányzója ma hazaérkezett szabadságáról és ismét átvette hivatalát.

A Marmorosch Bank aradi igazgatóit felmentette a törvényszék Várnay Armin külföldi vádjá betéteinek elfogadása miatt — Az igazoló távirat

Várnay Armin nyugalmazott jegyző érdekes feljelentést adott be a Marmorosch Bank aradi fiókjának igazgatói, Haralamb Henri és László Dezső ellen. A feljelentés adatai szerint, 1931. október 19-én Várnay 50 ezer lej betétet helyezett el a bank aradi fiókjánál és a betét elhelyezése utáni napon a pénzügyintézet beszüntette fizetését.

A feljelentő nyugalmazott jegyző nézete szerint, az aradi fiókintézet vezetői mulasztást követtek el akkor, amidőn nem figyelmeztették őt, hogy a pénzügyintézet fizetési nehézségekkel küzd, ellenben átvették tőle a betét összegét. Az aradi törvényszék több ízben tüzött

— **Felmentették a hatóság elleni erőszakkal vádolt aradi kereskedőt.** Az aradi monopólium-hivatal hatóság elleni erőszak címén tett feljelentést Torro Sándor aradi kereskedő ellen, aki egy alkalommal hivatalos ügyét akarta elintézni Genescu monopólium-főnöknel. Mivel előzetesen a monopólium-hivatal Torro engedélyét bevonta, ebből vita keletkezett a kereskedő és a monopólium-főnök között, aminek következtében Genescu főnök a rendőrségre állíttatta elő a kereskedőt és egyben feljelentést tett ellene hatóság elleni erőszak címén. Az aradi törvényszék mai tárgyalásán a bíróság nem látta beigazolván a vádat és ezért a kereskedőt felmentette az ellene emelt vád alól.

— **Gandhi szódabikarbónával kevert vizet iszik.** Londonból jelentik: A Reuter Iroda jelenti Boonából, hogy a Yerowda-börtönben megkezdődtek a tárgyalások az indiai felső kaszt és az elnyomott néposztály között. Az ellentéteket ezideig még nem sikerült átidalni. Gandhi utasítására ma megnyitottak két templomot a hitetlenek számára. A Mahatma egykedvűen várja a tanácskozások eredményét. Kedvenc könyveivel foglalkozik és a nagy melege való tekintettel, szódabikarbónával kevert vizet iszik.

— **A hidegkuti gyilkosság újabb gyanúsítottját tartóztatták le.** Budapestről jelentik: A hidegkuti gyilkosság nyomozása során egy újabb váratlan fordulat következett be. A csendőrök Zalaegerszeg tájékán letartóztattak egy 25 év körüli sánta, biciklis fiatalembert, akire éppúgy ráillik a gyilkos személyleírása, mint a Budapesten elfogott Éderre. A különbség csupán annyi, hogy a most letartóztatott fiatalembernek mindegyik ujja ép. Éder Józsefnek egyébként nem sikerült alibit bizonyítania és így kihallgatásának befejeztével átkísérik az ügyészségi fogházba.

az ártalmatlan (bécsi)
WALDHEIM
soványító pastillákról?

— **Elkészült a vádirat a Vannay-féle puccsügyében.** Budapestről jelentik: A Vannay-féle puccskísérlet polgári eljárásában elkészült a vádirat. Eszerint Vannayt és társait gyilkossági, robbantási és forradalmi kísérletek miatt helyezik vád alá. A főtárgyalást november hó 14-ikére tűzték ki. Mivel Vannay ellen előbb a katonai eljárást folytatják le, a főtárgyalás fővádlottja ezuttal Raab Árpád lesz.

— **Iratokat találtak a csálai erdőben.** Az aradi rendőrségnek ma jelentették, hogy a csálai erdőben egy kis csomagot találtak, amelyben egy Nógrádi Tivadar névre kiállított személyazonossági igazolvány volt, ugyanilyen névre szóló katonai iratokkal együtt. Ezenkívül a csomag egy huszezer lejes életbiztosítási kötvényt, valamint több fényképet és iratot tartalmazott. A rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy nem-e forog fenn öngyilkosság vagy bűntény esete, vagy pedig csak egy arra járó vesztette el iratait.

— **Eltűnt egy késelő gazda.** Sava Marian kisszentmikiósi lakos feljelentést tett a csendőrségen sógora, Semlacan Miklós gazdálkodó ellen, aki behatolt a lakásába és ott veszekedés közben őt súlyosan megkéselte. A késelő gazdálkodó tette elkövetése után nyomtalanul eltűnt. A csendőrség bevezette a nyomozást.

ki tárgyalást ebben az ügyben, azonban csak a mai főtárgyaláson került ítélethozatalra az ügy. A törvényszék ítéletében mind a két igazgatót felmentette az ellenük emelt vád alól, azzal az indoklással, hogy nem volt tudomásuk arról, hogy a bank beszünteti fizetéseit, amit bizonyít az is, hogy még az utolsó napon többszázezer lej ki fizetést teljesítettek.

Az igazgatók különben táviratokkal igazolták, hogy október 20-án táviratilag kaptak utasítást az intézet bucuresti-i központjától, hogy minden fizetést további intézkedésig be kell szüntetni. A törvényszék ezt igazolásnak fogadta el és ezen az alapon hozta a felmentő ítéletét.

Fogházra ítélték egy aradmegyei asszonyt, aki halállal fenyegette meg a jegyzőt

A büntetést felfüggesztette a bíróság

Hatóság elleni erőszak vádjával állott ma az aradi törvényszék előtt Filas Mária simonyifalvai asszony. A feljelentés adatai szerint még 1930-ban foglalatást vezettek az asszony ellen, aki a nála megjelenő Russu János községi jegyzőre támadt a foglalatás foganatosításakor. A hivatalos minőségben megjelenő jegyzőt nemcsak hogy szidalmazta, hanem halállal is fenyegette.

Russu János bünvádi feljelentést tett Filas Mária ellen, aki azzal védekezett a mai főtárgyaláson, hogy annyira felindult lelki állapotban volt, hogy nem is tudta, mit csinál. Az aradi törvényszék 5 napi fogházra és 100 lej pénzbüntetésre ítélte az ítélet végrehajtását azonban a büntető novella értelmében 3 évre felfüggesztette.

— **Nagy tűz Nagylakon.** Nagylakról jelentik: Nagy tűz pusztított ma délelőtt Nagylakon. Pateanu János gazdálkodó házában. A kora délelőtti órákban kigyulladt az udvaron lévő magtár és mire a tűzoltók kiérkeztek, a magtár már hatalmas lángokkal égett. Több órai megfeszített munka után sikerült csak a tüzet lokalizálni, ekkorra azonban már az épület teljesen leégett. Elpusztult hét ezer kilogramm buza, 100 kilogramm szalonna, 33 kilogramm vaj, különböző mezőgazdasági gépek és szerszámok és igen sok ruhanemű. A kár meghaladja a 100 ezer lejt, ez azonban biztosítás útján megtérül. A tűz okának megállapítására szigorú vizsgálat indult meg.

— **Fogalt hófehérre varázsolja és dezinficiálja a Mira fogcsem.** Egy tubus 15 lej. Földes gyógyszerár Arad.

Kapható gyógyszertárakban és drogériákban,
Dobozonként 115.— Lej.
Az eredmény meglepő!

— **Öt napi fogház bundalopásért.** Scherer Péter pécskai lakos feljelentést tett Répás János ellen, aki egy vásár alkalmával szekereiről bundáját ellopta. A tolvajt azonban tetten érték és a törvényszék 5 napi fogházbüntetésre ítélte.

— **Tizenöt napi fogház biciklilopásért.** Bicikli lopás miatt állott ma az aradi törvényszék előtt Rácz István zimándközi lakos, melyet az elmúlt év augusztusában követett el. A főtárgyaláson azzal védekezett, hogy a lopást Kovács István nevű társa biztatására követte el, akinek szüksége volt egy kerékpárra. A törvényszék 15 napi fogházra ítélte a kerékpártolvajt.

— **Eltűnt sikkasztó.** Stöckl Jakabot két ezer lej elsikkasztása miatt jelentették fel, mert a pénzt nem fizette ki annak az aradi kereskedőnek, akihez azzal küldték. A törvényszék 5 napi fogházbüntetésre ítélte.

— **A ménesi szőlészeti iskolában,** az első osztályban 20 ingyenhely üresedett meg. Az üres, díjmentes helyekre mindazok pályázhatnak, akiknek négy elemi iskolázottságuk van és elmúltak 13 évesek. Beiratkozásokat október hó elsejéig fogadnak el.

SIR BAZIL ZAHAROFF:

az ember, aki a halállal kereskedik

A 26 esztendő sikkasztó — A becsületrend nagykeresztjének tulajdonosa — A háborúk mozgatója — A krözüsi vagyon —

Az eddigi leszerelési konferenciák teljes csődje a jóhiszemű milliók körében keserű csalódást keltett, azonban azok, akik belátnak a Wilson-Quai kulisszái mögé és ha nem is ismerik, de sejtik az ott lefolyó akciókat, már az első pillanatban nem bíztak abban az optimizmusban, amely a Henderson elnöklete alatt összeülő leszerelési konferenciákat körül lebegte. A beavatottak körében kezdettől fogva hiányzott az illúzió, mivel jól ismerték a nemzetközi fegyverkezési ipar hatalmát, de főképpen az agg Sir Basil Zaharoff kemény kezét. Ez az ember — ha akarná — lenne az egyedüli, aki pontos tájékoztatót tudna adni arról, hogy milyen manőverek, milyen sakkhúzások okozták a leszerelési konferencia zátonyra jutását. Ő adhatná meg egyedül a választ, de éppen ő az, aki a legmélyebben hallgat. Talán nem volt még ember, aki annyira elzárkózott volna a reklám, a nyilvánosság elől, mint a titokzatos életű Basil Zaharoff.

A született királyok egy része elvesztette trónját a huszadik század negyedik évtizedében, de szilárdan megingathatatlanok azok, akik az olajat, a petróleumot, a gabonaműveket, az újságokat, a bankokat, a pártot uralják: kétségtelenül nagystíliú és nagyesszű emberek, akiknek élete zárkózottságuk dacára is, legtöbb esetben nyitott könyv a nyilvánosság számára. Basil Zaharoffról azonban, aki mind-egyikük mestere lehetne, ezt nem lehet mondani. Még a múlt században, az 1875-ik év végén egy hiányosan öltözött 25 esztendő fiatalember állott a londoni Old-Bail bíróság előtt azzal a gyanúval terhelve, hogy Konstantinápolyban lakó nagybátyja kézipénztárát ellopta és azzal megszökött. Természetesen Zaharoff ekkor sem pénzzel, sem összeköttetésekkel nem rendelkezett és azt sem lehetett róla tudni, hogy tulajdonképpen milyen nemzetiségű.

Sikkasztóból — krözus

Az egykori kis sikkasztó ma aklimatizált angol, naturalizált francia, a becsületrend nagykeresztjének tulajdonosa, angol nemes, számos legmagasabb kitüntetés birtokosa és — utóljára, de nem utolsó sorban milliárdokat érő vagyon ura.

Ezt a szinte mérhetetlen vagyont a 83 éves öregur minden lelkiismeretfurdalás nélkül, a legnagyobb lelki nyugalommal élvezte a monacoi hercegségben, az ő hercegségében, mert mellesleg megjegyzendő, hogy a világhírű monte-carlo-i játékkaszinónak is ő a tulajdonosa. Balzac tolla kellene ahhoz, hogy ennek az embernek romantikába hajló titokzatos karrierjét vázolja. Egy rövid cikk keretében életének még legjelentősebb mozzanatait sem lehet feleleveníteni, mert ebben az esetben az utóbbi hatvan év összes fegyveres konfliktusait fel kellene említenünk. Ennek az embernek, a háborúk reinhardti rendezőjének magánérdekei szorosan összekapcsolódnak az európai nagyhatalmak és a kisországok legtöbbjének magas politikai érdekeivel.

Basil Zaharoffot az 1877-es év már mint a hatalmas Nordenfeldt angol fegyverkezési cég görögországi képviselőjét Athénben találja. Ebben a pozíciójában az alig 28 éves Zaharoff tanúságot tesz arról, hogy a hazafiúi szempontokat könnyen összetudja egyeztetni a „profit” érdekeivel. Ekkoriban adja el az angoloknak a Nordenfeldt-cég által gyártott „egyetlen” tengeralttjárót, ami azonban nem akadályozza meg őt abban, hogy Anglia ellenségének, a többet fizető Törökországnak később ugyanilyen két tengeralttjárót ne szállítson. Röviddel ezután Montenegróban, Szerbiában, Bulgáriában tűnik fel alakja és alig hagyja el ezeknek az országoknak a határait, megérkeznek Montenegróba, Szerbiába, Bulgáriába és a többi államokba azok az angol fegyver- és municiószállítmányok, amelyekkel a montenegróiak, szerbek, bulgárok, törökök és görögök üldölik

egymást. Nagybritánia Kereskedelmének, iparának és politikájának nagyobb dicsőségére.

Zaharoff rövid időn belül társtulajdonosa lesz a Nordenfeldt-cégnek, amelyet csakhamar egyesít a gépiegyver feltalálójának, az amerikai Maximnak a vállalatával, később pedig egyesül a Vickers Limited hatalmas fegyvergyárral, amelynek igazgatója lesz. Régi üzleti elvéhez híven az angolok az ő ágyúival küzdenek a burok ellen és a burok sorai közül ugyancsak az ő ágyúival repül a golyó az angolok táborába. Az orosz-japán háborúban mindkét fél ugyancsak a Zaharoff-féle „árut” használja és minden háborúban elsősorban azok az öldöklő fegyverek lelhetők fel, amelyeket az egykori konstantinápolyi sikkasztó „fegyver nagyáruházából” kerültek ki. Egyike lesz a világ leggazdagabb embereinek, mert az ő üzletein milliók és milliók, nemzetek és generációk véreznek el.

Niculescu ellentengernagy újabb milliós panamát leplezett le a haditengerészetnél

Kétmilliós ajánlat — negyven millióért. Visszaélések a szállítások körül

Bucurestiből jelentik: Niculescu Rivea ellentengernagy igen érdekes adatokat bocsátott a Lupta rendelkezésére, amelyek szerint a haditengerészetnél fantasztikus méretű visszaélések történtek. Így például két olasz cég egy pályázatra ajánlatot tett, az egyik két milliót kért, a másik

Befészkelte magát az orosz fegyvergyárakra, ellenőrzést gyakorol a francia fegyveripar felett is. A háború kitoréások az antant fegyvergyárainak Sir Basil Zaharoff az ura. S ha csupán az ő akaratán múlott volna, akkor ezek a gyárak minden bizalommal tevékeny részt vettek volna a központi hatalmak fegyverellátásában is... A világháború után, amikor a fegyverüzlet megcsappant, Basil Zaharoff megvásárolta a Monte-Carlo-i játékbankot. Sok esetben bebizonyosodott már, hogy az agg fegyverkirály először a rendelkezésre álló sajtó útján „politikai konfliktusokat” teremtett, hogy aztán mindkét félnek fegyvert és municiót szállítson. Így történt az 1923—24-es druz felkelés alkalmával is, amikor szinte egy hajszálon múlott, hogy Anglia és Franciaország között ki nem tört a háború.

Akit nem ismert Európa

Ebben a regénybe illő életben azonban a legcsodálatosabb az, hogy még alig két-három évvel ezelőtt Európa semmit sem tudott ennek az embernek a tevékenységéről! Nem tudtak semmit annak az embernek a működéséről, aki krözüsi vagyont szerzett azon, hogy millió- és millió embertársának drága pénzen adta el éppen azt, amitől mindannyian a legjobban féltek: a halált.

Fiatal leányokat és fiukat keres az aradi színház igazgatósága. Az aradi színház igazgatósága a színészet iránt tehetséget érző fiatal leányokat és fiatalembereket keres. Előfeltétel: kimondottan jó megjelenés, hanganyag és táncakézség. A színház vezetősége természetesen a színészi előmenetelükre különös gondot fordít. Ingyenes oktatásban részesíti őket a színházi színészképző tanfolyamon. Ezt az elméleti oktatást a szinpadí mozgás kellőképpen kiegészíti. Csakis csinos leányok és jó megjelenésű fiatalemberek jelentkezzenek, naponta délelőtt a színházi irodában 11—12 óra között.

Modern ujszabású fűzők Pilez Irma
legolcsóbban készülnek
fűzőspektálistánál, Arad, Str. Eminescu 14.

— Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szív-szorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, oszlokkent munkaképesség sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az emésztőszervek bántalmainak szakorvosai általánosan dicsérik a Ferenc József vizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epe kiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vért felfrissíti. — A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

= Hivatalos deviza-árfolyamok. A Banca Nationala helyi fiókjának hivatalos deviza-árfolyamai. Az első árfolyam a vételi, a második árfolyam az eladási kurzust jelenti. Páris 6.59 (6.63), London 605 (610), Zürich 32.60 (32.80), Berlin 39.60 (40), New-York 166.90 (167.70), Milánó 8.58 (8.70), Prága 4.98 (5), Bécs 18 (19), Belgrád 2.60 (2.90), Amszterdam 67.60, (67.85), Brüsszel 23.30 (23.50), Szófia — 90 (1.—)

20 milliót ugyanazért a rendelkezért. Később ezt az összeget a cég 40 millióra emelte föl és a miniszterium ezt az ajánlatot fogadta el. Egy másik esetben ugyanez a cég negyemilliós ajánlatát nyolc millióra cserélte ki, amit a hadügyminiszteriumban szintén elfogadtak.

FILM KÖZLÖNY

Felfordult világ.

A Central-mozgó premijerje

Vlasta Burian neve jegyzi ezt a kitünő, eredeti szűzséjű, könnyekig kacagató vigjátékot, amely „Felfordult világ” címen képezi a Central-mozgó új műsordarabját. Vlasta Burian felejthetetlen alakításai még élénk emlékezetben élnek az aradi közönség előtt: a „Feldmarschal”-ban olyan hatalmas sikerrel debütált, hogy hetekig, hónapokig beszéltek róla a társaságokban. A kiváló cseh komikus groteszk grimaszai, eseten mozdulataival és kitünő maszkiájával iskolát csinált a filmvigjáték terén és csakhamar számos utánzatra is talált, azonban azt a szívből fakadó derűt, azt a felszabadult, őszinte kacagást senki sem tudja kiváltani a közönség különböző rétegeiből egyaránt, amit Vlasta Burian egy-egy gesztusával, jellegzetes hanghordozásával és hanyag játékmodorával előkléz.

A „Felfordult világ” főszerepében ismét új utakon férközik Vlasta Burian a közönség szívéhez. Természetesen rengeteg bonyodalmat csinál, egy sereg kacagató, frappáns beállítású jeleneten keresztül mókázik, csetlik-botlik, míg végül mindent a legjobban old meg és mindenki, a közönség is — meg van elégedve. A vigjáték mozgalmassá szöveggönyve tulajdonképpen nem arra való, hogy elbeszélő formában visszaadjuk: ezt a filmet látni kell, mert Vlasta Burian alakításán keresztül lehet csak elképzelni a film főalakját: az egyszerű, komoly pénzembert, aki végül is — zeneslágerrel szánja a bajbajutott gramofontársulatot. Ez a sláger olyan fülbemászó, hogy hamarosan minden uccasarkon fütyülni fogják. Friedl Haerlin, Mabel Heriot és Harry Frank kitünően alkalmazkodnak Vlasta Burian játékához és a főszereplő mellett kitünő szereplő-gárdát képeznek. A rendezőről mindent el lehet mondani, ami csak egy tehetséges, ügyes filmrendező jellemzője. A vigjáték sikere elmaradhatatlan.

SPORT KÖZLÖNY

Az egyesületek felkérésére továbbra is megmarad az Evezős Szövetség régi

Mintegy 100 főnyi tábor vesz részt a Snagov-tavi vezetésénél — Szeptember 30-án külön vagonokban indul a versenyző és kísérő gárda

Az Evezős Szövetség ma délután nagyfontosságú ügyekben ülést tartott, melyen a szövetségben tisztséget vállalt összes sportvezetők jelen voltak. Legelőször az egyesületi vezetők szóltak fel és felkérték a vezetőséget, hogy vonja vissza lemondását, mert mindannyian a lehető legnagyobb bizalommal viseltetnek az Evezős Szövetség tisztikarával szemben és tudják, hogy a vezetők mindenkor az egyetemes sport szemlélet tartása mellett, a sportszeretettel áthatva vezetik az ügyeket. A vezetőség látva a megnyilvánuló bizalmat, úgy határozott, hogy a korábbi lemondást visszavonja és így ismét a régi, kipróbált és buzgó vezérkar viszi tovább az ügyeket.

Mint ismeretes, Bucuresti főpolgármestere 60 ezer lejt ajánlott fel az aradi és temesvári evezősöknek, ha részt vesznek a főváros mellett levő Snagov-tavi versenyen. Az Evezős Szövetség úgy határozott, hogy eleget tesz ennek a szíves meghívásnak és a Bucurestiből Aradra kü-

dött egy személyszállító és három tehervagon felhasználása mellett szeptember 30-án pénteken indulnak a versenyre. A mintegy 60 főnyi versenyző gárda körülbelül negyven kísérővel bővül, úgyhogy összesen több mint 100 főnyi csoport vesz részt ezen a kiránduláson. A versenyzők másnap, szombaton érkeznek a fürdőhelyre és a verseny vasárnap veszi kezdetét. Erre a versenyre a Hellas, Hajós, Maros, AMTE és a temesvári Előre küldik el versenyzőiket, de amennyiben az ATE csolnakhöz tudna jutni, úgy a tornászok evezőgárdája is részt vesz ezen az erőpróban. A verseny a következő számokból fog állani: skiif, dubló, négyes, kormányos-négyes és női négyes. Tekintettel, hogy az egyesületek féltik a törékeny reszshajókat, így palánkos hajókkal indulnak utra. A fenti okok miatt nem viszik a nyolcast sem. Bizonyos, hogy a verseny résztvevői nemcsak, hogy kellemes kiránduláson vesznek részt, hanem komoly sportbeli sikerrel fognak szerepelni.

Nagy sikerre számítanak válogatott atlétáink a Balkáni Olimpiáson

Legkomolyabb ellenfeleink a jugoszlávok — Mit várhatunk ettől az erőpróbától?

Az atlétika híveinek figyelme máris a Balkáni Olimpiász felé fordult, amelyeket október második és kilencedike között fognak lebonyolítani. A verseny most nagyobb fontossággal bír, mint az előző években, mert ezidén ebben a nagyszerű sportágban szinte ugrásszerű javulás állott be és atlétikánk hatalmas lendülettel halad előre a fejlődés útján.

A román atlétáknak a legkomolyabb ellenfele valószínűleg a jugoszláv csapat lesz, bár az utóbbi időben a jugoszlávok atlétikája kevesebbet hallat magáról, mint eddig. A többi ellenfelek a görögök, törökök és a bolgárok, akik szintén részt vesznek az athéni Balkáni Olimpiáson. A görög kerületi bajnokságok elég gyenge eredményeket hoztak, most pedig Ankarában a török szövetség nagy nemzetközi versenyt rendezett, amelyen bolgár atléták is indultak. Ez tehát kitűnő összehasonlítási alappal nyújt alkalmat és ebből azonnal a román válogatottak esélyeire is lehet következtetni.

Az ankarai verseny fontosabb eredményei a következők voltak: A 800 méteres síkfutást Zia nyerte meg a bolgár Pedan előtt nagyon gyenge idővel: 2 p 12.2 mp. A 100 méteres síkfutásban már jobb az eredmény, itt Zemin győzött 11.2 mp-es idővel, amely jobb, mint amennyit a román bajnok, Beju futott Bucurestiben. Az 1500 m-es síkfutást Mehmet nyerte meg, ideje: 4 p 28.6 mp. Ez jó. A 200 méteres síkfutás győztese Semih, ideje 23 mp., vagyis annyi, amennyit a román bajnokságban a harmadik helyezett is ki tudott futni. Az 5000 méteres síkfutás eredménye szintén biztató ráuk nézve, amennyiben Mehmet 17 p 20.2 mp-es idővel tudta verni a mezőnyt. A magasugrás tulmagasnak látszik a mi versenyzőinknek, mert Haydar 180 cm-t tudott ugrani. A diszkoszvetésben a győztes meg sem tudta közelíteni a 40 méteres határt, tehát nem kell féltetni tőle Havaletzet. A gerelyvetésben a győztes Sudi 46.39 m-el dicsekedhetik, ami szintén nem elegendő arra, hogy a román bajnokot megverhesse.

Ilyen körülmények között nyilvánvaló, hogy a bolgár és török atléták különösebb veszélyt nem jelentenek a számunkra, ugyancsak a görögök sem nagyon. Ezek szerint marad komoly ellenfélnek Jugoszlávia. Reméljük, hogy az athéni verseny kitűnően fejlődő atlétikánk újabb sikerét hozza a számunkra. Talán a fokozatos sikerek az illetékesek figyelmét is fel-

hívják erre a nagyon szép sportágra, amely különösen az erdélyi városokban hosszú évek óta mostohagyermek volt és a vezetők minden tevékenysége abban merült ki, hogy a múlt emlékein ábrándoztak. Reméljük, hogy ez az éra örökre letűnt, a fáradságot munkakedv váltotta fel, a nemdolgozó vezetők elvesztették szavukat és ezek után tényleg egy szebb jövő hajnala virrad a román atlétikára.

A nemzeti bajnokságban szereplő két aradi csapat vasárnap barátságos mérkőzést játszik

Bajnoki meccs keretében az Unirea a Hakoah-al méri össze erejét — Hírek szerint a műsor kiegészítéseként az AAC veszi fel a küzdelmet az ATE-val

A Nemzeti Bajnoki mérkőzések sorsolása értelmében, az AMTE-nak Brassóban a Brasovia ellen kellett volna felvenni a küzdelmet, de mint ismeretes, a Brasovia kérte a mérkőzés dátumának előrehozását, — ami meg is történt, — és az AMTE nagyszerű győzelmet aratott. Az A csoportban szereplő Gloria szabadnapos, így magától adódott az a terv, hogy a két csapatot egymás ellen játszassák. Ezt az elgondolást tettebe valósították, így a Gloria-CFR és az AMTE fognak barátságos meccset vívni.

Ennek a mérkőzésnek az előmeccseként az Unirea és a Hakoah közötti bajnoki találkozás szerepel. A pontokra menő küzdelem igen heves lesz, mert mind a két együttes természetesen nagyon ambicionálja a győzelmet. Hírek szerint a műsor teljes kiegészítésére a rendezők megkeresték az ATE és az AAC vezetőségét és a két együttes vezetőségét arra kérték, hogy csapataikat egymás ellen szerepeltessék. Amennyiben az utóbbi mérkőzést is nyélbe ütjük, úgy vasárnap Aradnak nemcsak, hogy élvezhető, hanem „kiadós” programja lesz.

O A Román Kupa előmérkőzésein a nyugati liga csapata a középígát 1:0 arányban, a déli liga a keleti ligát 3:1 arányban győzte le. Az elődöntőt vasárnap a nyugati liga 2:2 arányban verte meg a déli ligával szemben. A döntőben a védő — múlt évi győztes — északi liga csapatának ellenfele így a nyugati válogatott csapat lesz. A mérkőzést Kolozsváron a jövő hónapban fogják lejátszani.

O Nemzeti Bajnokságért. Vasárnap a következő meccset bonyolítják le: Az A) csoportban: Crisana—Romania Váradon, Soimi—Ripensia Szebenben, Tricolor—CFR Ploestiben. — B) csoportban: Universitatea—NAC Kolozsvárott, Venus—TMTE Temesvárott. A legnagyobb érdeklődéssel kísért meccs a kolozsvári találkozás, amely a két nagy rivális között fog lezajlani.

O Vladovits a Romania—Crisana mérkőzés bírója. A Váradon lejátszásra kerülő Romania—Crisana Nemzeti Bajnoki mérkőzés bírója Vladovits kapitány lesz.

O Megalakult a NAC vivőszakosztálya. A NAC megalakította a vivőszakosztályát, de nemcsak Váradon, hanem a többi városokban is hallható a mozgolódás, csupán nálunk csendes minden a vivőfronton.

O Evezős válogatott—AAC fekete csapat közötti mérkőzés lesz szombaton délután az AAC-pályán.

O Az Unirea Tricolor Szófiában. A kitűnő bucaresti-i csapat szombaton és vasárnap Szófiában vendégszerepel, ahol a Levszky és az ACB lesz az ellenfele.

Amatőrök sportfelvételeit,

amelyek az Aradi Közlöny kizárólagos részére készültek, **ingyen** hívja elő

Sándor Jenő fényképész.

Arad, Bul. Rogele Ferdinand 22.
A lutheránus templom mellett.

O Orth játszik a Ferencváros ellen vasárnap a Budai II csapatában. Ez lesz a vasárnapi teljes bajnoki forduló legérdekesebb eseménye. A két veretlen csapat az üllői-úti pályán játszik, előmérkőzés lesz: III. ker.—Szeged.

O Jugoszlávia meghívta a magyar vízipótlókat. A jugoszláv uszósövetség meghívta a világbajnok magyar vízipótló-csapatot. A terminus tekintetében teljesen a magyar szövetségre bízzák magukat, sőt abban a tekintetben is, hogy a pótlókkal együtt uszókat is kívának-e küldeni. A MUSz nemzetközi bizottsága csütörtökön foglalkozik az ügyvel.

O Nem kell Nurmi. Október 9-én francia- finn atlétikai mérkőzés lesz Párisban. A finnek kérdésére a franciák udvariasan közölték, hogy Nurmi startjáról nagyon szívesen lemondanak.

O A Botez—Bunea-pár nyerte Konstantinápoly tenniszbajnokságát. Konstantinápolyból jelentik: Stambul nemzetközi tenniszbajnokságain két román játékos: Bolez és Bunea is résztvett, akik szép sikerrel szerepeltek. A férfi egyesben Botez a görög Satlios mögött második lett, a férfi-párost azonban a román kétfős nyerte meg, mely a döntőben a török bajnok Setas—Sedat-párt verte.

O Rinner Amerikában maradt. A hétszék nagyszerű futója, aki nemcsak 400, de 200 és 100 méteren is Európa egyik legkiválóbb versenyzője volt, az olimpiai játékok után, melyeken sikertelenül szerepelt, Amerikában maradt és a Southern California University kebelében folytatja tanulmányait.

Földgázrobbanás Dicsőszentmártonban

A lángok súlyosan összeégették a szobában tartózkodó két nőt

Dicsőszentmártonból jelentik: Hatalmas detonáció hangja reszkettette meg a levegőt a késő délutáni órákban Dicsőszentmárton felett. A városban az a hír terjedt el, hogy az egyik bérpalota robbant fel és általános nyugtalanságot okozott a robbanás híre. Izgatottan tárgyalták városszerte, hogy a robbanásnak több halottja van, azonban ezek a rémhírek nem feleltek meg teljes egészükben a valóságnak. A robbanást egy magánlakásban összegyűléstől földgáz okozta, amely csőrepedés következtében szivárgott át a falakon, úgy hogy egy szobát megtöltött. Midőn a gázszagot érezve a lakók gyufával keresni kezdték a csőrepedés helyét, a gáz hatalmas detonációval felrobbant és a szoba lángborult. Demian Pompei tanfelügyelő felesége és az asszony édesanyja, akik a szobában tartózkodtak, olyan súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy állapotuk válságos.

KOLLEKTIV UTLEVÉLLEL utazhatnak az Aradról induló Filléres gyors utasai

Mind fokozottabbá válik az érdeklődés az Aradi Közlöny október 12-ikén Budapestre induló „Filléres gyors”-a iránt. Az eddigiekből következtetve, már előre megállapíthatjuk, hogy az indulók száma messze felül fogja múlni bármilyen eddig Aradon rendezett társasutazás résztvevőinek számát. Erre a következtetésre különösképpen feljogosít bennünket az a körülmény, hogy olyan kedvezményt sikerült elérnünk az Aradi Közlöny utazásának résztvevői számára, amely ritkán adódik. Sokan jelentkeztek érdeklődők, akik bejelentették, hogy részt szeretnének venni utazásunkban, de nincsen érvényes utlevelük és nem tudják idejüket a különböző iratok beszerzésével tölteni. Az Aradi Közlönynek a Diminutával és az Ellenzékkel karöltve sikerült most olyan módozatot találni, amely lényegesen megkönnyíti az utazást és amely lehetőséget ad arra, hogy az utlevéllel nem rendelkezők néhány szükséges irat beszerzésével résztvehessenek a kirándulásban.

Mindazok, akik részt akarnak venni az Aradi Közlöny „Filléres gyors” utazásában és nem rendelkeznek érvényes utlevéllel, kollektív utlevélhez juthatnak, néhány, legtöbbször kéznél lévő irat benyújtásával.

A kollektív utlevélnél az utas megváltja rendes utlevelét három hónapra 430 lejért, ezzel szemben csak néhány iratot kell beszereznie. A szükséges iratokról az alábbiakban nyújtunk felvilágosítást:

Férfiak 48 éves korig személyazonosság, állampolgársági és katonai igazolványt kell hogy benyújtsanak. Az iratokhoz négy fényképet kell mellékelniük. Felkérjük azokat, akik a fenti iratokat beszerezték, hogy közjegyzői másolatokat készíttessenek róluk, mert az eredeti iratokért nem vállalhatunk felelősséget. Nők

számára személyazonossági és állampolgársági bizonyítvány szükséges, amennyiben férjes asszonyok, úgy férj bejegyzést is kell csatolniuk. A tízenyolc éven aluliak az állampolgársági és személyazonossági igazolványon felül szülői bejegyzést is mellékelnek a benyújtott iratokhoz.

A kollektív utlevéllel olyan könnyítést szerzett az Aradi Közlöny az utazni akaróknak, hogy előrelátható, miszerint a kirándulók impozáns számban vesznek részt a társasutazásban. A folyton növekedő érdeklődés és a feltűnően nagy számban történő jelentkezések szükségessé teszik, hogy mindazok, akik részt akarnak venni a társasutazásunkban, mielőbb jelentsék be szándékukat az Aradi Közlöny kiadói hivatalaiban vagy a Künstler utazási irodában. Csak korlátozott számban tudjuk elfogadni a jelentkezéseket, úgy hogy abban az esetben, ha a létszám még október 5-ike, a megállapított jelentkezési határidő letelte előtt betelik, úgy kénytelenek leszünk hamarabb lezárni a jelentkezést. Tanácsos tehát idejében jelentkezni és kérjük az érdekelteket, hogy a jelentkezés alkalmával közöljék: egyéni utlevéllel utaznak-e, vagy pedig a kollektív utlevél-kedvezményünket akarják igénybevenni. Az utazás ára — mint már megírtuk — Arad—Budapest—Arad utvonala gyorsvonaton, vizummal együtt 475 lej, ehhez jön az utlevéldíj és miután a kollektív utlevél újabb megtakarításokat jelent a kirándulóknak, bizton mondhatjuk, hogy az „Az Est—Aradi Közlöny társasutazása egyike a legolcsóbbaknak, amelyet az utóbbi időben Erdély területén megrendeztek.

Az indulás október 12-én reggel hat órakor lesz az aradi állomásról. A Magyar Államvasutak kiilon szerelvénye érkezik Aradra, hogy egyenesen a magyar fővárosba vigye kirándulóinkat.

A Filléres gyors aradi vendégei

Gombó Istvánné (Budapest), Markovits Lászlóné (Budapest), Hausmann Frigyesné (Budapest), Sánta Árpádné (Budapest), Iványi Lajosné (Budapest), Kiss Péterné (Budapest), Herceg István (Budapest), Herceg Istvánné (Budapest), Lenkei Zoltánné (Budapest), Soltz Gyula (Budapest), Kerényi Ede (Budapest), Winter Izidorné (Budapest), Jakab Jánosné (Budapest), Varga Jánosné (Budapest), Gárdonyi Jenőné (Budapest), Kugler Győző (Budapest), Schäffer Ármán (Budapest), Leuchter István (Budapest), Szolányi Ferenc (Budapest), Szolányi Ferencné (Budapest), Rosenthal Albert (Budapest), Révész Zoltánné (Budapest), Iváncsics Jánosné (Budapest), Lázár József (Budapest), Veress József (Budapest), Deák János (Budapest), Deák Jánosné (Budapest), Deák Ágnes (Budapest), Fehér Ferenc (Budapest), dr. Menczel Aladárné (Budapest), Reiner Rezsóné (Budapest), Vajda Henrikné (Budapest), Groszmann Sarolta (Budapest), Szipszár Sámuelné (Budapest), Sinai Ede (Budapest), Vigh Zsigmondné (Hatvan) Spádi Árpád (Budapest), Schwarz Pál (Budapest), Lázár Béla (Pestújhely), Pálffy Krisztina, Verébely Ignácné (Budapest), Steiner Józsefné (Budapest), Löbl Izsó (Budapest), Sötét Lászlóné (Budapest), Mihály Józsefné (Budapest), Zucker Zsigmondné (Budapest), Weiss Ilona (Budapest), Huszár Béláné (Ujpest), Nádaszy Sándorné (Budapest), Solymásky Géza (Budapest), Keller Imréné (Budapest), Braun Józsefné (Budapest), Láng Sándorné (Budapest), Deutsch Blanka (Budapest), Hirschler Artúrné (Pécs), Krausz Lipótné (Pécs), Cseh József (Budapest), Baumana Erzsébet (Budapest), Pál Lajos (Budapest), Mayerhoffer Adolfiné (Budapest), Vidor Ica (Budapest), Zádor Félixné (Budapest), Merényi Hésné (Budapest), Rózsa Emilné (Budapest), Deák Andor (Budapest), Taussig Lászlóné (Budapest), Beregi Sándor (Budapest), Friedmann Miklósné (Rákosszentmihály), Rittlinger Béláné (Budapest), Balogh Etel (Budapest), Krupa Margit (Ujpest), Redő Kálmánné (Budapest), Grünwald Mihály (Budapest), Gosztonyi Gyuláné (Budapest), Gosztonyi József (Budapest), Rózsa Emil (Budapest), Fenyvessy Aladár

(Budapest), Weber Béláné (Solymár), Kiss Ferenc (Pétszentlőrinc), Gertner Miklós (Budapest), Gertner Mátyás (Budapest), Sinder Jenő (Soroksár), Sinder Jenőné (Soroksár), Sauer Mária (Budapest), Pauker János (Kispest), Udinger Kiliánné (Budapest), Varga Józsefné (Rákoshely), Miklós Lászlóné (Budapest), Klein Sándor (Budapest), Klein Sándorné (Budapest), Bartos Károlyné (Budapest), Fábian Ilona (Budapest), Dengl Gyuláné (Budapest), Deutsch Károly (Budapest), Hirsch Imre (Pesterzsébet), Hirsch Imréné (Pesterzsébet), Kardhordó Gyuláné (Székesfehérvár), Krisal Tivadar (Pétszilás), Krisai Tivadarné (Pétszilás), Drenner Elemérné (Törökszentmiklós), Faragó Mihály (Budapest), Kiss Kálmán (Budapest), Schulz Ede (Ujpest), Schulz Edéné (Ujpest), Vértos Dezsóné (Budapest), Édes Vince (Budapest), Édes Vincéné (Budapest), Somogyi Ferencné (Mátyásföld), Pásztor Sándorné (Budapest), Serényi László (Budapest), Lukács Antalné (Rákospalota), Murányi Adorján Zoltán (Budapest), Hellingner Nóra (Budapest), Stefáni József, Stefáni Mihály, Stefáni Mihályné (Budapest), Akmann Frigyesné (Budapest), Varga József (Budapest), Székely István (Budapest), Zádor Lajosné (Budapest), Bedő Géza (Budapest), Terenlica Istváné (Budapest), Huszár Gizella (Budapest), Wolff Jenőné (Budapest), Wolff Endre (Budapest), Gartner Keresztély (Budapest), Bancsu György (Szolnok), Drescher Róza (Budapest), Hollander Konrádné (Budapest), Könyg Dávidné (Budapest), Krausz Marcelné (Budapest), Karlik Gyula (Budapest), Ehrenwald Alajosné (Budapest), Gróf Simonné (Szerecseny), Herz Izsákné (Budapest), Goldstein Ibolya (Budapest), Vaszy Géza (Pétszentlőrinc), Tergulicza István (Budapest), Guttman Mór (Budapest), Guttman Mórné (Budapest), dr. Reichner Endre (Budapest), Gattsik Sándorné (Budapest), Brück Gyula (Budapest), Brück Gyuláné (Budapest), Engel Kálmánné (Budapest), Fischer János (Budapest), Rácz Erzsébet (Budapest), Gyalóka Kálmán (Komárom), Gyalóka Gyuláné (Komárom) Havas Istvánné (Budapest), dr. Révész

Sándor (Budapest), Vitéz Istvánné (Budapest), Mencer Rezső (Budapest), Lázár Emilné (Budapest), Schäffer René (Budapest), Orsner Antal (Budapest), Piltz Juhanna (Budapest), Orsner Sándorné (Ujpest), Erőner Lajosné (Ujpest), Neubauer Adolfiné (Budapest), Wiesner Miksáné (Budapest), Schwätzer Jenő (Budapest), Schwaltzer Jenőné (Budapest), Dorogi Lajosné (Budapest), Schulz Józsefné (Budapest), Molnár Ferencné (Budapest), Grünbaum Sándorné (Budapest), Seibert Ferencné (Budapest), Grosz József (Budapest), Grosz Józsefné (Budapest), Finster Ferenc (Budapest), Harmath Ferenc (Ujpest), Harmath Ferencné (Ujpest), Lechner Adolfiné (Budapest), Fekete József (Budapest), Soltész Jánosné (Budapest), Cukor Károly (Budapest), Nagy Sándor (Budapest), Kovács Antal (Budapest), dr. Mesterházy Sándor (Mende), Bozó Aladárné (Budapest), Bajthay Mihályné (Budapest), Horváth Ferenc (Budapest), Zertl Dávidné (Budapest), Gneith Mátyás (Budapest), Édes Erzsébet, Édes Ilona (Budapest), Bodori Lipótné (Budapest), Fóthy Ferenc (Budapest), Kolmann Emil (Budapest), Plesch Károly (Sárvár), Barna Ignácné (Budapest), Grosz Istvánné (Budapest), Hevesi Jakab (Budapest), Bartos Imre, Bartos Imréné (Budapest), Singer István (Nagykörös), Szűcs Béla (Budapest), Theodor Sándor (Budapest), Gerlőczy Leó, Gerlőczy Leoné (Budapest), Petkovic Béláné (Budapest), Wiener Vilmosné (Budapest), Fischl Ödönne (Balatonboglár), Kühn Péterné (Budapest), Kovács Ferencné (Budapest), Veress Sándor (Budapest), Takács Marcel (Budapest), Takács Zsuzsanna (Budapest), Ohnesorg Jánosné (Budapest), Járos Ferencné, Járos Erzsébet (Rákospalota), Lengyel János (Budapest), Korczák Ferenc (Budapest), Schwarz Pálné (Budapest), Briefner Ilona (Budapest), Fischer Miklósné (Budapest), Sztójka Jánosné (Budapest), Sztójka János (Budapest), Berkovics Péter Pál (Budapest), dr. Fekete Ernő (Bánhid), Wifeld Zsigmondné (Budapest), Mentráth Mihály (Budapest), Farkas Imréné (Budapest), Kalmár Jánosné (Budapest), Iváncsics Jánosné (Budapest), Popiel Dénesné (Budapest), Molnár Sándorné (Budapest), Hausler Endre (Ujpest), Trepper Jenőné (Gyöngyös), dr. Schäffer Ödön (Budapest), Balla László (Budapest), Gyárfás Zoltán (Budapest), Vecsés Oszkár (Budapest), Eckstein Lászlóné (Budapest), Major Miklósné (Budapest), Nöti Erzsébet (Budapest), Winkler Aranka (Budapest), Fischer Zsigmond (Gödöllő), Tornya Henrik (Budapest), Kovács Andor (Budapest), Goldmann Józsefné (Budapest), Döeren Béláné (Budapest), Hunyadi Pálné (Budapest), Birkenheier Jánosné (Budapest), Galamb Józsefné (Budapest), Wolfner Mórné (Ujpest), Verő Béla (Budapest), Leopold Rezsóné (Budapest), Sándor Erzsébet (Budapest), Madarász Elemérné (Budapest), Institoris János (Budapest), Lázár Károly, Lázár Károlyné (Budapest), Péczely Sándor (Győr), Japort Boriska (Budapest), Friedländer Mórinné (Budapest), dr. Mannheim Lászlóné, Mannheim Mihályné (Hódmezővásárhely), Ungár Viktorné (Budapest), Sarlós Magda (Budapest), Szilassy Sándor (Budapest), Varga Jánosné (Maglód), Peterka Tivadar kosszentmihály, Klein Sándorné (Budapest), Scmider kosszentmihály, Klein Sándorné (Budapest), Schmideg Aladár (Budapest), Friedmann M. (Budapest), Stössel Árpádné (Budapest), Hager Jenő (Budapest), Csikész Béláné (Budapest), Titsch Ignácné (Budapest), Máthéffy Sándor (Táborhegy), Földes Béla (Budapest), Drabek Lajosné (Budapest), Steiner Sarolta (Budapest), Pelle Sándor (Budapest), Moldován Zsigmondné (Budapest), Domán Ignác (Budapest), Jóó Sándor (Budapest), Wallenstein Frigyes (Pápa), Piesenberger József (Budapest), Friss Zsigmond (Budapest), Krieger Stefánia (Budapest), Blaskovics Lajosné (Budapest), Heisler Sándor (Budapest), Ványi Jenőné (Budapest), Incze Józsefné (Budapest), Endresz Péter (Budapest), Zderka Gyula (Aszód), Tillingner Antal (Aszód), Schaff Géza (Aszód), Schaff Gézáné (Aszód), Nagy Ernő (Győr), dr. Bodrogi Imre (Mezőtur), Bodrogi Mária Mezőtur, dr. Nagy Kálmán (Mezőtur), Röhner Janka (Ménács), Eimer János (Bátaszék), Szűcs Jánosné (Orosháza), Merényi Antal (Miskolc), Merényi Antalné (Miskolc), Merényi Irén (Miskolc), Szántó Andor (Szentes), Laszka József (Kecskemét), Gellér János (Kiskunfélegyháza), Seiber Gyula (Makó), Bokor Bertalan (Monor), Steiner Miklós (Budapest), özv. Drucker Henrikné (Budapest), Balogh László (Budapest), Haszlinger Ferencné (Budapest), özv. Brauer Zsigmondné (Bonyhád), Helling Jenő (Budapest), Eckstein László (Budapest), dr. Nádas Lipótné (Budapest), Sajó Sándorné (Budapest), Anyos Mórné (Budapest), Kertész Mórné (Budapest), Ányos Emil (Budapest), Fekete Tivadarné (Budapest), Kobilin Jenő (Budapest), dr. Fischer Izidor (Ujpest), dr. Fischer Izidorné (Ujpest), Veres Ferencné (Dorog), Laczkó István (Budapest), Löwenstein Tibor (Budapest), Worck Nándor (Budapest).

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Banca Nationala hiteleket folyósít a szállítóknak a tengeri-szállítások céljaira

Az exportörökhöz intézett körlevél, amely a devizák elszámolására vonatkozik, hiányos — Esett a tengeri ára — Kínálat hiányában emelkedett a buza ára

Az aradi exportörök körében még mindig élénken vitatják a Banca Nationala központjának azt a körrendeletét, amelyben a jegybank devizáikkal való elszámolásra szólítja fel az exportöröket és, amelyről mai számában bőven megemlékezett az Aradi Közlöny. A körlevélben, — mint ismeretes, — a jegybank arra szólítja fel az exportöröket, hogy ez év május 17-ikéig visszamenőleg számoljanak el az exportból származó devizáikkal és mutassák ki, hogy azokat a törvény intézkedéseivel mérten, a Banca Nationalának, vagy devizavásárlásra felhatalmazott pénzügyintézetnek adják el, avagy pedig magánforgalomban értékesítik. Az exportörök körében a körlevél annál is inkább megbeszélés tárgyát képezi, mert nem emlékeznek vissza arra, hogy a jegybank valamikor hasonlóképpen utólagos elszámolásra szólította volna fel őket.

A rendelet homályos pontjai

Panasz tárgyát képezi egyébként az is, hogy a körlevelek nem elég precízek. Így egyes exportörök olyan leveleket kaptak, hogy számoljanak el bizonyos összeggel, de

nem írják meg, hogy az említett összeget lejben, vagy pedig valamely idegen valutában kell érteni.

Kellemetlenséget jelent ez a körlevél még azoknak az exportöröknek is, akiknek ügyük rendben vannak és devizáikat sohasem értékesítették magánforgalomban. Előfordult például, hogy az egyik exportörhöz intézett levélben a jegybank egy bizonyos összegre vonatkozólag kért felvilágosítást. Az exportör el is ment ahhoz a bankhoz, amelynek rendszerint el szokta adni devizáit. A pénzügyintézet kiállította a szükséges igazolványt arról, hogy az exportörtől mennti devizát vásárolt és ezzel a kereskedő elment a Banca Nationalához, amelytől igazolványt kért arról, hogy a pénzügyintézet az említett devizákat a jegybankhoz beszolgáltatta. A Banca Nationalánál azonban azt válaszolták, hogy ők a szükséges igazolványt nem adhatják ki, arra való tekintettel, hogy a körlevél kisebb összeget tüntet fel, ő pedig nagyobb összeget adott el: számoljon el tehát arról, hogy honnan volt neki több devizája. Az exportör hiába említette, hogy devizáinak egy része még abból az időből származott, amikor a devizakorlátozásokat nem léptették életbe, a jegybank egyelőre elzárkózott attól, hogy a szükséges igazolványt kiállítsa. Minden valószínűség szerint, a központ erre vonatkozólag rövidesen utasítást küld és akkor remélhetőleg tisztázódik a helyzet és nem tagadnak meg igazolványt olyan exportöröktől, akik

nemhogy kivonták volna devizáikat a Banca Nationalának való beszolgáltatás alól, de több devizát adtak el a jegybanknak, mint amennyiről az elszámolást követel.

A devizaproblémák egyébként sok gondot főltik el az érdekelteket a nemsokára esedékes takarmány-exportra vonatkozólag is. Itt elsősorban a tengerikivitelre gondolunk, amely annál is inkább aktuális, mert az elmúlt évből hatalmas készletek vannak még raktáron, az idén pedig a tengeriben rekordtermés volt, így tehát ugy mennyiségileg, mint minőségileg megfelelő készletek állanak rendelkezésünkre. A tengeri exportját egyrészt az gátolja, hogy az exportörök a devizakorlátozások miatt nem tudják, hogy mikor juthatnak hozzá az exportból származó pénzükhöz, ezért bizalmatlanok és nem merik a kivitelt lebonyolítani, másrészt pedig attól lehet tartani, hogy épp azoknak az újabb intézkedéseknek következtében, amelyekkel a Banca Nationala az

importot lehetetlenné tette, az ebben érdekelteket államok

retorziós intézkedéseket alkalmaznak és nem vásárolnak olyan államtól ... ket, elsősorban tengeri, amely ipari ... keli elől elzárja az utat.

A rossz exportkilátások következtében a tengeri ára az utóbbi időben rohamosan esett. A helyzetre egyébként leginkább az jellemző, hogy tengeriben állandóan nagy a kínálat, de a kereskedők csak éppen a helyi szükséglet fedezésére vásárolhatnak kukoricát. Nem is oly régen, amikor még a kereskedők azt remélték, hogy sikerül a takarmánycikkeket a külföldön: Magyarországon, Csehszlovákiában, Olaszországban elhelyezni.

a kukorica ára 300 lej ... mozgott, míg most a placi ára 190 lej, sőt Ujaradon ma 120 ... 150 lejért is ki ... tengerit.

Ugyancsak nagy áresések tapasztalhatók az áránál és a zabnál is.

Az idén egyébként nemcsak Romániában, de a szomszéd államokban is elsőrendű a tengeri termés. Romániában 660.000 ... termésével számolnak. Magyarországon pedig a leg-

A feloldás dacára

a határmenti jugoszláv hatóságok nem engedik átszállítani a román élőállatokat

Kilátás van rá, hogy még másfél hónapig szünetelni fog az export — Bénítólóg hat a szállításra a magas olasz vám —

A jugoszláv határzár ügyében újabb, érdekes események következtek be, amennyiben annak ellenére, hogy a belgrádi kormány kiadta a határzár felfüggesztéséről szóló rendeletet, Olaszországba irányuló állatexportunk Jugoszlávián keresztül még mindig nem indulhat meg. A belgrádi kormány — ismételten megerősített — intézkedése azonban még nem érvényesülhetett a gyakorlatban és a tilalom megszüntetéséről szóló határozat mindeztől még nem érkezett meg sem Temesvárra, sem pedig Aradra, az illetékes hatóságokhoz. Ennek a késlekedésnek az az oka, hogy a román határon működő szerb ellenőrző közegek mindaddig nem hajlandóak a jugoszláv kormány intézkedését fogadtatni, amíg a tilalmat előidéző sertésbetegségek teljesen el nem múltak. Szakvélemény szerint jöllehet a vész már megszűnt, azonban a törvény értelmében a zárlat-

Tíz napon belül

megkapják követeléseiket az exportörök az ausztriai szállítmányok után

Eladhatók a csehkoronák a bankoknak

Az osztrák-román clearing-egyezménynek, bár az már életbelépett, az exportörök eddig nem nagyon látták hasznát, mert az egyezmény gyakorlatba való átvitele nagy nehézségekbe ütközött és így az exportörök nem kaphatták meg pénzeiket. Ez a helyzet elsősorban az állatexportöröket érintette súlyosan. A Banca Nationala ma értesítette az exportöröket, hogy tíz napon belül hozzájutnak pénzeikhez, azonban az eddig benyújtott iratokon kívül még két dokumentumot kell a Banca Nationala elé terjeszteniük: az egyik a kiviteli deklaráció, amelyet nálunk állítottak ki, a másik pedig az osztrák importör Ausztriában elkészített beviteli deklarációját. Csak ezeknek az ok-

utolsó termésbecslés 26.18 millió métermázsát alapít meg, ami 11 millió métermázsával mulja felül a tavalyit és így közel kétszerese az 1930-as év termésének. Jugoszláviában az üszöggárók ellenére hasonlóképpen rekordtermése lesz a tengerinek és így minden attól függ, vajon Argentina milyen mennyiségekkel jelenik meg az európai piacon. A jugoszláv kormány máris lépéseket tett az irányban, hogy tengerikivitelét megkönnyítse és a román kormányt hasonlóképpen élénken foglalkoztatja a tengeriexport problémája. Értesítésünk szerint

a Banca Nationala hatalmas hiteleket kíván folyósítani az exportöröknek, illetve a gazdáknak a tengeri-export céljaira.

Szó van arról is, hogy rövidesen az ország nagyobb városaiban közraktárakat állítsanak fel és warransok ellenében, azaz a tárolt tengeri fedezésére adnának hiteleket. Egyelőre azonban nem lehet tudni, hogy ez az akció mennyiben fog bevalni.

A lisztárak maximálása Aradon

A búzában a kínálat hiánya miatt nagy ár-emelkedések tapasztalhatók. Aradon ma 6-buzáért 550 lej is fizettek, de jóminőségű új-buzáért sikerült elérni 520—530 lej is. Az idej buza egyébként oly gyenge minőségű, hogy az őrlésnél átlag 25 százalék korpa kerül ki. Ami előreláthatólag a liszt drágulásához és a korpa olcsóbbodásához fog vezetni. Más években ötszáz lejes buza mellett a korpa ára 350—400 lej volt, míg most egy mázsa korpáért 150 lej fizetnek. Az újonnan előállított helyzettel kapcsolatban

Aradváros maximáló bizottsága holnap délután négy órakor ülést tart.

amelyen elsősorban a liszt árának kérdését fogják megvitatni. Az ülés elé úgy a termelők, mint a malmok és kereskedők körében érdeklődéssel tekintenek.

nak még további hat hétig kell tartania. Amennyiben tehát nem sikerülne az érdekelteknek közbenjárni, hogy ezt a várakozási időt hatálytalanítsák, úgy Jugoszlávián át az élőállatkivitelünk még másfél hónapig szünetelni fog.

Súlyos problémáját képezik a romániai élőállatexportnak azok a vámok is, amelyeket Olaszország vetett ki az állatbehozatalra és, amelyekről legutóbb az Aradi Közlöny számolt be. Ezek a vámok oly magasak, hogy szinte még rosszabb helyzetet teremtetek, mint amilyen az volt, amikor a kontingentálási rendszer volt életben. Ezeknek az intézkedéseknek a következtében Romániának legfeljebb csak akkor lesz előnye a jugoszláv korridor felszabadulásából, ha a franciaországi kontingens is kibővül és így Jugoszlávián és Olaszországon keresztül olcsóbban lehet majd szállítani állatainkat.

mányoknak a felmutatása esetén ismerik el hivatalosan is a követeléseket.

Itt írjuk meg, hogy a Banca Nationala felhatalmazta az exportöröket, hogy az exportból származó csehkoronákat eladják a jegybanknak, vagy pedig azoknak a pénzügyintézeteknek, melyeket devizavásárlással felhatalmazott. Ezek az összegek eddig azokra a fizetésekre voltak zárolva, amelyeket a Kompenzációs Pénztárnak kellett volna teljesíteni.

— **Tőzsdei árfolyamok.** A temesvári áru-tőzsde árfolyamai. Szeptember 22. Buza 500 lej, 6-buza 540 lej, zab 190 lej, tengeri 200 lej, árpa 190 lej, sörárpa 225 lej, here 170 lej, lucerna 160 lej, burgonya 150 lej. A budapesti termény-tőzsde-határidő piacának zárójelentése: Buza októberre 12.65—12.67, márciusra 13.99—14., rozs októberre 7.92—7.94, márciusra 9.16—9.18, tengeri májusra 8.92—8.93 P.

Az árvizveszedelem hívta ismét életre a magyar cserkészcsapatot

Negyven tagot számlál a derék csapat

Demonstratív tábor a várban -- Termét kérnek a cserkészek

Az ifjúság munkakeménytelenségének árnyékában egyre szélesebb körben terjedt el Aradon a cserkészmozgalom, amely igazán szerencsés tület, hiszen azt mutatja, hogy a pesszimiztikus nemtörődömség helyett az aradi ifjúság felemelt fővel munkaakarással megy a jövő elé... „Jó munkát!” — ebben a köszöntésben benne van korunk legaktuálisabb kívánsága és az ifjúság legégetőbb óhaja. Az aradi ifjúság a cserkészmozgalom keretein belül keresi a kiváló utat abból a tértelenségből, amelyben a jelenlegi munkaviszonyok között él...

Az aradi cserkészmozgalommal nem egyszer foglalkoztunk már, az első és második centurio dicséretreméltó működésével kapcsolatban, azonban a kettőnek árnyékában csendesen, minden hangos megnyilvánulás nélkül alakult meg a harmadik centurio, amelynek reményteljes munkálkodásáról mindeddig nem hangzott el dicséret szó a közvélemény számára. Pedig ez az erőteljes fejlődésnek induló, lelkes kis csapat valóban „jó munkát” végez hónapok óta szerényen, csendben, visszavonultan.

A harmadik centurio magyar fiúk csapatát alkotja, lelkes, buzgó, munkavágytól égő fiatal legényeket, kik mióta összekerültek testvéri közösségbe, azon voltak, hogy bebizonyítsák a cserkészek e szép mondását: „A cserkész, ahol tud, segít”... A magyar cserkészcsapat tulajdonképpen a felszlatott katolikus cserkészek helyét tölti be az aradi cohorsban. Azon az éjszakán állottak össze ezek a bátor, tettekre kész fiúk, amikor Aradot

a Maros vadul kavargó, mindent elnyelni készülő veszedelme fenyegette. Az első napon maradtak a gáton és egymás mellé állottak. Vállvetve tartottak ki ott őrhelyükön mindaddig, amíg a veszedelem el nem múlt.

A romániai cserkészmozgalom vezetői felhívték a magyar cserkészek hősi viselkedésére a veszedelem napjai alatt és ez adta meg az első lépést a cserkészcsapat megalakulására. Új helyi Ferenc cserkészparancsnok vezetésével alakult meg a magyar cserkészcsapat, amely jelenleg negyven tagot számlál. Komoly munkaprogramba fogtak a harmadik centurio tagjai: gyakorlati tanulmányaik sorozatába tartozik a tűzoltómunka elsajátítása, amelynek érdekében hetenként órákon át gyakorlatoznak a tűzoltó-laktanya udvarán. De messzebbmenő terveik is vannak: nagy demonstratív tábor felállítása, amelyet a vár területére terveznek, hogy felhívják Arad polgárságának figyelmét munkájukra, lelkes lendületteljes megmozdulásukra.

Az aradi magyar cserkészeknek nincsen hajlékuk még és tekintettel a közeledő hidegebb időkre, küldöttségben keresték fel az Aradi Közlöny szerkesztőségét, hogy hívjuk fel a közöndég figyelmét erre a sajnálatos körülményre. Hátha akad egy kis terem, amelyben meghuzhatják magunkat és megbeszélhetik egymás között terveiket, messzebbmenő, merész álmaikat. Mert ezek a fiúk dolgozni akarnak, hogy betölthessék a cserkész legszebb feladatát: „A cserkész ahol tud, segít”. Korunk aktuális köszöntésével biztathatjuk csak őket: „Jó munkát!”.

Ciankálival megmérgezte magát egy fiatal asszony

Nem tudta túlélni hogy férjének barátja viszaélt védtelen helyzetével

Karánsebesről jelentik: Az egész község lakosságát valóságos izgalomban tartja az a felháborító merénylet, amelyet egy *Danila* nevezetű vadászörrmester követett el a szépségről híres *Petrisor* Sándorné ellen, aki *elkeseredésében ciankálival megmérgezte magát és azonnal kiszendvedt*. A megrázó tragédia részleteiről az alábbiakban számol be tudósítónk:

Petrisor Sándor, a karánsebesi vadászászlóalj törzsörrmestere boldog házasságban élt feltűnően szép fiatal feleségével mindaddig, amíg az utóbbi hetek folyamán életükbe be nem lépett *Danila* Sándor vadászörrmester, akinek szintén Karánsebesre helyeztek. *Petrisor* bajtársi szeretettel fogadta házába *Danilát*, aki náluk vett ki albérletbe lakást. Az albérló csakhamar szemétt vetett a feltűnő szépségű fiatalasszonyra, de *Petrisorné*, aki rajongásig szerette férjét, minden közeledési kísérletét visszautasított. *Danila* azonban nem hagyott fel szerelmi ostromával és *Petrisorné* már azon volt, hogy férje védelmét kéri a zaklatások ellen.

Petrisor Sándor törzsörrmestert szolgálati ügyei Orsovára szólították s ezt az alkalommal használta fel *Danila*, aki heves szerelmi támadást indított a fiatal asszony ellen. Miután szerelmi ostromát *Petrisorné* ismét szigorúan és ridegen elutasította, *Danila hirtelen rárohant a védtelen nőre és merényletet követett el ellene*. Este, midőn *Petrisor* megérkezett, megdöbbenve látta, hogy feleségének szeme ki van sirva és szótlannul maga elé mered és sem üdvözlésére, sem kérdezősködéseire nem ad választ. A férj megurva a hiábavaló faggatást, fáradtan pihenőre tért és látta, hogy felesége kimegy a szobából. Egy darabig várt, hogy a fiatal asszony visszatérjen, de midőn hosszabb

idő elteltével sem jött vissza, aggódva indult keresésére. Végre a sötét udvaron egy fekvő alakba botlott s midőn lehajolt, látta, hogy *felesége élettelen teste az*. Halálravált, sápadt arcától megrémülve, rohant orvosért, aki azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. A vizsgálat megállapította, hogy *Petrisorné nagymennyiségű ciankálit vett be és rövidesen kiszendvedt*. A szerencsétlen fiatal asszony levelet hagyott hátra, amelyben kusza sorokban írta meg férjének, hogy *ki és mi okozta tragédiáját*. *Petrisorné* nem tudott a rajta elkövetett gyalázat emlékével tovább élni férje oldalán s ezért a halálba menekült.

A tragikus körülmények között elhunyt fiatal asszony és kétségbeesett férje iránt óriási részvét nyilvánul meg a kisváros lakosságának körében és éppen ilyen hatalmas a felháborodás az elvetemült *Danila* örmester ellen, akit a katonai hatóságok *letartóztattak* és átadták a hadbírósnak.

Statisztika

az óvatolt váltók csökkenéséről

A hitelélet megbénulásáról újabb, rendkívül érdekes statisztikát állított össze E. *Decusara*, a statisztikai intézet igazgatója. A statisztika az óvatolt váltók számáról szól és abban E. *Decusara* kimutatja, hogy a váltóovatások csökkenése nem az idők jobbrafordulásának a jele, hanem annak eklatáns bizonyítéka, hogy nincs hitelélet, váltót nem használnak, így tehát nincs is mit megóvatolni. A statisztika szerint ez év augusztusában 20.427 váltót óvatoltak 583 millió 881 ezer 431 lej értékben, míg az előző hónapban, tehát júliusban az óvatolt váltók száma 24.880 volt, míg értékük egymillió 57 millió 823 ezer 198 lejt tett ki. Így tehát a váltók számánál 21,8, míg a váltók értékénél 55 százalékos csökkenés tapasztalható.

A statisztika kimutatást közöl ország-részek szerint is és eszerint ez év júliusában Erdélyben júniushoz viszonyítva szám szerint 9,36, míg értékre nézve 71 százalékos volt az óvatolt váltók számának csökkenése. Júliusban viszont Erdélyben az óvatolt váltók száma 9 százalékkal csökkent, de értékük 78 százalékkal emelkedett.

No kísérletezzen egészségeddel, kérjen Ön is kimondottan „OLLA” óvszort, mely megóvja Önt nemi betegségektől.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 23.

Bukarest. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 6. Jazz. 7. Jazz. 9.30. Vallásos és román dalok. 10.15. A karének folytatása. — Budapest. 11.15. Az Álástalan Zenészek Szimfonikus zenekarának hangversenye. 14.05. A Váci Városi Színház kamarakórusa férfikvartettjének hangversenye. 6. A munka és a munkás. Révész Béla előadása. 7. A rádió házikvartettjének hangversenye. 8. Gyorsíró tanfolyam. 8.30. aradi Farkas Sándor és cigányzenekarának zenéje. 9.30. Miért nehéz a nehéz zene. Márkus László előadása. 10. A francia opera mesterei. 11.50. Időjelzés, hírek, Majd: Berend Endre szalon és jazz zenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye. 12.15—13.30. A bécsi rádióalkomás számára Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje. — Bécs. 13.30. Faltl-zenekar. 6.30. Weber-zenekar. 9.30. Beethoven: C-dur mise. 10.30. A szimfonikusok Achsel Wanda szopránénekesnővel. 12.15. Cigányzene Budapestről. — Belgrád. 13. Rádiózenekar. 14.05. Gramofon. 14.35. Gramofon. 6. Gramofon. 7. Rádiózenekar. 10. Varsó,

SZOMBAT, SZEPTEMBER 24.

Bukarest. 12. Gramofon. 14. Gramofon. 6. Sibiceanu zenekar. Könyvi és román zene. 7.10. Sibiceanu zenekar. 8.40. Gramofon. 9. Srammel-zene. 9.45. Rádiózenekar. Román zene. — Budapest I. 11.15. Gramofonhangverseny. 14.05. Hangverseny. 7. A Magyar Cserkészszövetség műsoros délutánja. 7.30. Bónyi Adorján előadása. 8. A Magyarság dalegyesület hangversenye. 9.30. Sebők Sári magyar nótát énekel Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 11. A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. Majd: A Mándits szalon- és jazzzenekar hangversenye a Newyork kávéházból. — Budapest II. 8.45. Gramofonhangverseny. — Bécs. 13.30. Geiger zenekar. 6.45. Moravetz négyes. 9.35. Tokatyan Armand dal és áriaestje. 10.05. Kayser hangjáték-költeménye, három részben. 12.20. Geissler zenekar. — Belgrád. 12. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 6. Kivánság-gramofon. 7. Szlav dalok. 9.30. Gramofon. 10. Gotovatz: Morana című operája a zágrábi Nemzeti Színházból. Utána: Táncczene. — Berlin. 6. Fuvós zene. 8.30. Reger művek. 9.10. Bécsi zene. 10. Zenekari verseny. 12. Táncczene. — Hellsberg. 9. Mandolin és gitárhangverseny. 14.30. Táncczene Berlinből. — Langenberg. 7. Szórakoztató zene. 12.30. Esti és táncczene. 13. Tarka est. 12. Táncczene. — Ostrava. 12. Rendőrségi zenekar. 13. Gramofon. 8. Mandolin zenekar. — Prága. 8.15. Zenés ébresztő. 14.15. Gramofon. 9. Tarka est.

Április 1. óta
olcsóbb
az UJSÁG
Romániában

Hétköznap 6 lei
Vasárnap 12 lei

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS

SZAKÁCSNŐ kerestetik azonnalra. Jó bizonyítványokkal. Jelentkezni: Bdul Carol 49., földszint. 3194

LAKÁS.

BUTOROZOTT SZOBA gyermektelen családnál, szerényebb igényű nő vagy leány részére, kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3172

KETSZOBAS lakás magánháznál, melékkelhelyiségekkel, esetleg nagy kerttel volt Választó-ucca 119. szám alatt kiadó. Érdeklődni: volt Választó-ucca 135. szám. 3193

KIADÓ volt Szabadság-tér közvetlen közelében 3 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 300

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

CSINOSAN butorozott tiszta szoba a város központjában 500 lejért kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

SZÉP NAGY uccai szoba telefonnal, irodának, rendelőknek, kiadó. Szántay-ház, Str. Consistoriului 2., I. emelet, ajtó 4. 3192

KETSZOBA, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTELES ÉLADÁS.

URISZOBAT, szalont, megvételre keresek. Ajánlatok „Készpénz” jellegűre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3195

ANTI-KREDENC, intarziás antik szekrények, vitrinék, Biedermayer szekerek, komód asztalok, székek, festmények, rézgy. ékszerek, dísz tárgyak, szobabereendezések, faragott szalon, perzsa szőnyegek, írásasztalok, ágyak, szőnyegek, komplett Jókay, perzsa bundák, silkín bunda, gázrezo, hegedűk, zongorák, file storeok, függönyök, dísz tárgyak stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MEGVÉTELRE KERESÉK használt, de jókarban levő 10-14 lóerős **Dieselmotort** világítási célokra. Részletes ajánlatokat ármegjelöléssel Dr. Kardos. Gátala (Jud. Timis) címre kérek.

Kifogástalan állapotban lévő magánház, fényes megélhetést biztosító

fűszerüzlet és vendéglővel

teljes berendezéssel, kuglizóval, 2 szobás lakással **mélyen áron alul 350.000** leiert eladó.

Kizárólagos megbízott **Kiss Lajos** „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, **városházával szemben.** Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I.

3x4 SZÉP ebédlő perzsa szőnyeg, kompl. 12 szem. ezüst, 190 drb -ból, keleti perzsa, modern ebédlő, uriszoba, antik butorok, állólámpa, zenélő óra, gázrezo, előszobafal eladók. — Keresek valódi és hazai perzsa szőnyeg, gépszőnyeg, szőrmebundákat, ezüst tárgyakat. „ARS” bizom. üzlet, str. Eminescu 30, Ortutay-palota. 3191

EGY 220x130 tűzálló vas iratszekrény eladó. Credit r.-t., Minorita-palota. 3200

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

SÜRGŐSEN KERESÉK ebédlőbe való keleti perzsa szőnyegeket, összekötő perzsákat s különböző gyári szőnyegeket, komplett 12 személyes ezüst evőkészletet, antik és modern butorokat, ezüst tálcsákat s különböző ezüst tárgyakat, figurális porcellánokat, bördököket, Biedermayer ebédlőt stb. SALGONÉ bizományi üzete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Jól értékesíti eladó áruját,

felesleges holmiját az

Aradi Közlöny

apróhirdetése után.

Uj áraival szenzációs lesz

Lovasberényi

téli éttermének **ujjonnan renovált és kibővített helyiségei.**

Ujdonság. Büfférendszér. Ujdonság.

Balázs bácsi étkezdéjében v. Szabadság-tér 16, Palugyay-ház, **elsőrangú házi koszt:** Ebéd 3 fogásos 15 lej, 4 fogásos 20 lej. Vacsora 10 lej. 3197

Marcu Anna

I-ső ker. városi szülésznő 2971
Arad, v. Magyar-ucca 12. sz.

Szegénybetegek részére ingyen kezelés. Felek részére 200 Lej kezelési díj.

Készpénzért

megvesszük butorait, ezüstjét, antik tárgyait, szőnyegeit, varrógépeket stb. stb. **Eladó olcsón** Lengyel-féle teli háló, konyhabereendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. **COMISIO** bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összekötésben álló temesvári zálogház 24 százalékkal mellett folyósít kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtelen elfogadunk.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

FILLÉRES GYORS

ARAD — BUDAPEST — ARAD

Az Est-lapok — Dimineața — Aradi Közlöny rendezésében

475.- lei oda-vissza utazás vas-
uti és vizumköltséggel

személyenként.

Indulás október 12-én,
egyéni és kollektív utlevéllel.

Jelentkezéseket elfogadnak és minden felvilágosítást megadnak az Aradi Közlöny kiadóhivatalai és Künstler Utazási Iroda.

Bővebbet lapunk 9-ik oldalán.